

Kafeslerin kaldırılması için Belediye Zabıtası talimatnamesine bir madde konulacak.

Amerikada vergi suiistimalinden dolayı sabık Newyork belediye reisi ve sabık Londra sefiri hakkında takibat yapılacaktır.

Sahip ve Başmuharriri: Sürt Meb'usu MAHMUT

9 uncu sene No. 2906 SALI 13 MART 1934

Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319, İdare ve Matbaa: 24310)

FIATI 5 KURUŞTUR

İstanbul Belediyesinin Bütçe açığı

İki gün evvel İstanbul umumi meclisi, kısa fakat oldukça hararetli bir müzakere sonrası sine ma, tiyatro ve sair lübiyat yerlerinden alınan resmin artırılması, daha doğrusu bu resimler için esasen mevcut olan azami nisbete gelebilmesi için Belediye reisine salâhiyet verdi. Aynı gün sinemacılar ve tiyatro sahipleri Ticaret odasında toplanarak esasen kendilerine ağır gelmekte olan bu verginin bir miktar daha artırılması kendileri için büyük zarar teşkil edeceğinden bahis ile lazım gelen makamlara müracaat kararını verdiler.

Birbirine karşılaşan bu iki karar önünde biz şöyle düşünüyoruz: Bugünkü vaziyette umumi meclisi bu yolda bir vergi arttırma kararına sevkeden sebebi makul görmek lâzımdır. Dünyanın her memleketinde ve her belediyesinde olduğu gibi, İstanbulda da belediye bütçesi, varidatın muhtelif sebeplerle azalması ve masrafların çoğalması yüzünden müvazenesini kaybetmiştir. Ancak derhal ilâve etmeliyiz ki İstanbulda bu müvazenesizlik başka yerlerde olduğundan daha fazladır. O derece ki bu gidişle umumi hizmetlerin bir çoğu ve hattâ ilerinde bazı ehemmiyetli bile felce uğramak tehlikesine maruzdur. Bu vaziyet karşısında kalan umumi meclisin müzakere esnasında vuku bulan beyanattan da anlaşılacağına göre istemiye ve ne çare ki bir zaruret sevkile eğlence vergilerini arttırma karar vermesini haklı görmek mecburiyeti vardır. Bunda bizi müteselli eden yegâne nokta gene müzakere esnasında söylenildiği veçhile önümüzdeki hazirana kadar başka çareler bulunup bu vergiyi arttırmak mecburiyeti hâsıl olmamasıdır. Sine ma ve tiyatro sahiplerinin öteden beri uğramakta oldukları zararları çoğaltmaktan vikayeye matuf teşebbüslerine gelince; halkın bedit ve terbiyeyi ihtiyaçlarını tatmin edecek pek mahdut vasıtalarından biri de sinema ve tiyatrolar olduğuna göre bunları gayelerinden ve hizmetlerinden belki de uzaklaşmağa mecbur kılacak külfetler elbette hoş görülmemek lâzım gelir.

Esasen bir sinema veya tiyatro biletinin üzerindeki rakamlar tetkik edilecek olursa, bunun ehemmiyetli bir kısmı vergi olarak ve muhtelif namlarla alındığı ve bu işi görenlere hakikaten az bir şey kaldığı anlaşılır. Binaenaleyh yeni bir zam mahiyetinde olmayıp ta eskiden mukarrer bir nisbetin alınması şeklinde dahi olsa, nihayet bir arttırma mânâsına gelen yeni karar sinemacıları mutazarrır edecektir.

Ancak yukarıda da söylediğimiz veçhile şehir işlerinin görülebilmesi paraya mütevakıf, bu da varidatın çoğaltılmasına bağlı olduğundan umumi meclisin son kararı verirken maruz bulunduğu zaruret tesliminden başka çare yoktur. Yalnız şunu da söylemek hak ve insaf icabıdır ki belediyenin bugün umumi meclise vereceği bütçedeki müthiş açık böyle ehemmiyetsiz vergi arttırmalarla kapatılacak gibi değildir. Vakıa görünüşte bütçede açık yoktur. Fakat bu müvazene esaslı hizmetlerden bir çoğunun be- araf edilmesile, birçok zaruri masrafların âtiye bırakılması masile husule gelmiş calı bir müvazenedir. Halbuki İstanbul şehri yalnız bu âtiye bırakılan hizmetlere değil, daha pek çok işlere mühtaç olan bir şehirdir. Sokaklardan başlayarak medenileştirilmesi icap eden birçok ihtiyaçlarımız vardır. Bu vaziyet karşısında İstanbul belediyesini daha geniş bir noktadan düşünmek icap eder. Faraza hâtrâ gelir ki belediyenin elinden alınan bazı membarlar ilâde ve meselâ sevahili mütecavire vapur işletmek hakkı belediyeye terk edilebilir. Dünyanın her yerinde bir şehrin nakliyatından istifade hakkı belediyelere verilmiştir. Çünkü bu nakliyatın bütün mesuliyeti belediyelerin omuzundadır. İstanbul belediyesini birçok külfetlerle bağlı bulunduran onu en haklı nispetlerinden uzak tutmak muvafık görülemez. Biz belediye bütçesinde tevacünü, yani bütün şehir ihtiyaçlarının hakıyla temini imkânını bu vaziyeden görüyoruz. Ümit ederiz ki mesele bu noktadan ve esaslı surette düşünül-

Sanayimizin cihazlandırılması için Sovyetlerle Ankarada imzalanan 8 milyon dolarlık krediye ait protokolün metni Kredi faiz getirmeyecek, borç 20 senede Türk lirasile ödenecektir

ANKARA, 12. A.A. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti ittifakı hükümetleri arasında 21 ikinci kânun 1934 de Ankarada imza edilen protokol ile münzam zabıtnamenin metinleri berveç-

atidir: Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti ittifakı hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti hükümetine sanayinin cihazlandırılması için sekiz milyon Amerikan doları kıymetinde bir kredi açmağa

muvafakat etmesi üzerine Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ve Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti ittifakı hükümeti yukarıda gösterilen kredinin tehakkuku tarzını ve şartlarını tespit maksadiyle işbu protokolu tanzime

karar vermiler ve bu hususta muvafakları olarak: Türkiye Cumhuriyeti hükümeti: Hariciye Vekili ve İzmir mebusu Mebusu Doktor Tefik Rüşti Beyefendi,

Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti ittifakı hükümeti: Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti ittifakının Türkiye'de fevkalade elçi ve murahhası M. Jak Suriç cenapları (Devamı 7 inci sahifede)

Macar Başvekili Romada

İtalyanın siyaseti Almanya'da endişe uyandırıyor

Von Papen'in de yakında Romaya gitmesi mevzu bahis edilmektedir

Macar Başvekili M. Goemboes dün Romaya hareket etmiştir. Faşist İtalyanın merkezine yapılan bu ziyaret Avrupa'nın siyasi rengini değiştirmek hususunda çok mühim neticeler tevhit edebilmek istidadında -dır. Filhakika Romada üç Başvekil yani M. Mussolini, M. Dolfus ve M. Goemboes iktisadi bir anlaşma yapmak hususunda müzakerelerde bulunacaklardır. Bugün iktisadiyat siyasetile hemen başbaşa gittiği için bunun ne gibi bir netice ve

M. Mussolini ve M. Goemboes mayaya gideceği haberi çıkmış, fakat bu bilâhara tektip olunmuştur. Filhakika Von Papen şimdiki halde hasta (Devamı 6 inci sahifede)

Telefon parasından 2 pavon yapılması kararlaştı

Hem fakülteye, hem halkın sıhhati-ne yardım fikri telif edilmiş oluyor

Millî ve içtimâî her işte en önde yürümek müsabakasında daima birinciliği muhafaza eden İstanbul halkı bu davada da kendisini gösterecektir

Telefon şirketi halka iade edeceği fazla mükâleme ücretlerinin tutarını hesap etmektedir. Posta, Telgraf ve Telefon idaresi de bu tutarın hakiki miktarını neye balığ olabileceğini şirketten sormuştur. İki yüz bin liradan aşağı olmayacağı tahmin edilen bu paranın halka iade edilmesi gerek daha hayırlı bir yere sarf ve tahsis edilmesi fikri artık umumiyetle kabul edilmiş demektir. Ancak bu paradan daha iyi istifade etmek zihinleri meşgul etmektedir. Son günlerde ortaya muhtelif fikirler atılmıştır. Bu paranın yeni bir hastahane yapılması, yahut verem hastahanesine yeni papvyonlar ilâvesi gibi bir hayır işine sarfedilmesi muvafık olacağı söylenildi.

Fazla telefon ücretlerinden istifadenin daha şümüllü olabilmesi için, bu paranın Üniversite Tıp fakültesine verilmesi daha yerinde olacağı fikri de kuvvetlenmektedir. Darülfünun Üniversitesine kalbedildikten sonra, memlekte iyi doktorlar yetişirmek gayesiyle yeni baştan denilebilecek bir teşkilât vücude getirilmiştir ve ek-

Mahittin Bey Mecliste

lerinin de tamamlanmasına çalışılmaktadır. Burada dersler görmekte olan müstakbel doktorlarımız milli bünyemizi rahatsız eden her türlü hastahanelerle mücadele için ihtisas sahibi olmağa çalışmaktadırlar. Binaenaleyh paranın Tıp fakültesine verilmesi suretile genç doktorlarımızı daha iyi yetiştirmek yolunda böyle bir teşebbüs daha muvafık görülmektedir.

Diğer taraftan bu mesele dün şehir meclisinde de görüşülmüş ve meclis bir Cerrahpaşa, diğeri Hasekide olmak üzere her iki hastahane için papvyon inşasının muvafık olacağı ne ticesine varmıştır. Şehir meclisinin bu kararı da Tıp fakültesi talebesinin hastahanelerde ameli ders görmelerini genişletmek noktasından da genç doktorlarımız lehine bir karar olduğu gibi Tıp fakültesine yardım tercihi eden kuvvetli fikirleri ihtiyaçla telif eder mahiyettedir.

Şehir Meclisinde dün görüşmeler Dün Şehir meclisinde bu mesele (Devamı 5 inci sahifede)

Anvi Bey Cevedet Kerim Bey

lür ve bundan sonra umumi meclis bir takım tâli ve belki de zararlı vergi arttırma teşebbüslerine müracaata mecbur kalmaz. Ahmet ŞUKRU

Daha ileri

Balkan misakı ve Yugoslavya

M. Yevtiç misakın ehemmiyetini anlattı

BELGRAT, 12 (A.A.) — Avala Ajansı bildiriyor: Mebusan meclisinde Hariciye bütçesinin müzakeresi esnasında Hariciye nazırı M. Yevtiç, Yugoslavyanın harici siyaseti hakkında mühim bir nutuk söylemiştir. Nazır Yugoslavyanın harici siyasetinin sulh muahedemelerine ve (Devamı 5 inci sahifede)

Londra Büyük Elçiliğimiz

Fethi Beyin tayini tahakkuk etti

Londra büyük elçiliğine esbak Paris büyük elçisi Fethi Beyin tayini haberi teyyüt etmiştir. Keyfiyeti dün telefonla Fethi Beyden sorduk. Fethi Bey, birkaç güne kadar Ankaraya gideceğini ve avdette Londra'ya hareket edeceğini söylemiştir.

Gayrimübadillere Tevziat

Nisbet yüzde otuz olarak tesbit edildi

Firari Yunan emlakı iradından müterakim paranın istihkaklarına mahsuben gayrimübadillere tevziat tahakkuk ettiğini yazmıştık. Aldığımız mütemmin habere göre tevziat nisbeti yüzde otuz olarak tesbit edilmiştir. Gayrimübadiller cemiyeti namına Ankaraya gitmiş olan heyet, yapılacak tevziat hazırlıkları meşgul olmaktadır. Tahdiri kıymet komisyonunun tevziat için muvakkaten İstanbul gelmesi tahakkuk etmiştir. Tevziata bayamdan evvel başlanması muhtemeldir.

Kimler kazandı?

16 ncı tertip Tayyare piyangosunun 5 inci keşidesi dün ikmal edilmiştir. Dünkü keşide dört bin lira kazanan biletin onda beşi Ortaköyde Menekşe sokağında 21 numarada Rifat Sami Beydedir. Bu zat 2 bin lira alacaktır. Keşide sonu (41) ve (49) rakamlarile biten bütün numaralar yirmişer lira amorti kazanmışlardır. Kazanan numaralarının listesi altıncı sayfamızdadır.

Çanakkalede Nasıl Mağlup oldular?

Çanakkale harbinin başından sonuna kadar İngiliz donanması erkânı harbiye reisi olan Amiral Sir Roger Keyes hatıratını neşretmiştir. Bu hatıratın Çanakkale harbine ait olan parçalarını terceme ediyoruz.

Bir kaç gün devam edecek olan bu tefrikamız kilerimiz tarafından alâka ile okunacaktır.

Yarın bu tefrikaya başlıyoruz.

Y. Kemal Beyin ikinci dersi

Büyük Gazi genç Türkiyenin iktisadî kurtuluşunu nasıl hazırladı?

Osmanlı devletinde ticaret ve maliye işleri

Mali ve iktisadî esaretten kurtuluş

— Ecnibeler Türklerin kapitülasyonları atabileceklerini hiç zannetmiyorlardı. Fakat yeni Türkiye bu kelimeyi çoktan kamusundan çıkarmıştı.

Eski Adliye Vekili Yusuf Kemal Bey dün akşam, İnkılap Enstitüsünde, inkılabın iktisadi cephesini anlatmaya devam etti. Yusuf Kemal Bey, dersine başlarken bahsedeceği meselelerin müfredatını saydı. Yusuf Kemal Bey dersinde dedi ki: — Dünkü derste bütün harici tesirlerin iktisat cephesinden Osmanlı devletine nasıl zarar verdiklerini, mercantilisme ve Osmanlı devletinin tuttuğu yolu anlattım. Bundan sonra söyleyeceğim bahisleri kısaca sıralamak isterim. Bundan sonraki derslerimizde mali ve iktisadi kapitülasyonlar, memleketin bu yüzden zarar görmesi, nüfusunun git-tiğe azalması, emperyalizm kavga-ları, Sevr muahedesinin iktisadi ve mali hükümleri, Osmanlı İmparatorluğuna kar-

şı harici ziyik, Osmanlı İmparatorluğunun inkırazı, mütareke ve İzmirin işgali. Diğer arkadaşlarımızın da tetkik edecekleri meseleler şunlardır: Türk milletinin kendine düzen vermesi, kendi kendine kalması, toplanarak varlığını temin için kurtuluş çareleri araması ve düşüncesi, bu yolda Gazi'nin kararı, Anadolu'ya geçişi, Erzurum ve Sivas kongreleri, Misakı milli, Büyük Millet Meclisinin açılışı, ve toplanışı ve Gazinin reisiği, Gazi'nin dehasının iktisadi cephesi, İzmir İktisat kongresi ve Gazi'nin nutku. Kapitülasyonlar Bugünkü dersimizde mali ve iktisadi kapitülasyonlardan başlayacağız. Kapitülasyonlar ne idi, ne oluyor ve ne oldu? Bu suallerin cevaplarını, evvelce gördükleri (Devamı 7 inci sahifede)

Yusuf Kemal Bey dersini veriyor

Şehir meclisine mühim bir takrir verildi

Tramvay Şirketinin hesabında biriken paralar geri isteniyor

Şirket tarifelerindeki zamların kaldırılması da bu istek içinde..

Belediye reisi izahat verecek..

Geriye istenen birikmiş paralar ve kaldırılması istenen zamlar nelerdir?

İstanbul umumi meclisinin dünki celsesinde Cevedet Kerim, Manyasi zade Feridun, Ali Rıza ve Necip Beyler tarafından şu müşterek takrir verildi:

"Mevcut tramvay şebekesine ilâve olarak muhtelif istikametlerde yeni hatlar yapılmasına karşılık olmak üzere seyrüsefer kotalarını arttırılmaması suretile bilet ücretlerine evvel -ce zam yapılmıştır. Tesis olunacak hatların geçeceği yerlerde icap eden istihlakâtı da belediye icra etmiş bulunacaktır. Belediye bütçesinin vaziyeti şimdiki kadar bu istihlakâtın ifası -na müsait bulunmamış ve bu suretle uzun zamandan beri alınmakta olan bilet ücretleri zamları tramvay şirke-

Ali Rıza B. Feridun Bey Necip Bey

tinin kasasında birikmiştir. Belediye bütçesi bu istihlakâtı daha uzun zaman zandan beri almamakta olan bilet ücretleri zamları tramvay şirketinin kasasında birikmiştir. Belediye bütçesi bu istihlakâtı daha uzun zaman yapabilemesine müsait olmadığına göre alma gelmekte olan bilet zamlarının devamı istifasının doğru olmayacağı bedihidir. Bugüne kadar bu yüzden toplanmış olan paranın faizile beraber istirdadı hususunda esasen bu iş hakkında teşebbüsatla bulunduğunu haber aldığımız Nafia vekaletinin bu çok yerindeki teşebbüsat ve tetkikat -tına zamimeten makamca da mukt -zasının ifasile beraber bu mesele hakkında (Devamı 6 inci sahifede)

SPOR

Sporcular merak ediyor!

35 karardan geri kalan 20 si acaba neler

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Umumi merkezi, son toplantılarında verdiği kararları resmi tebliğ halinde neşretti. Bu kararlar, dün (Milliyet) te olduğu gibi bütün gazetelerde intişar etti.

Umumi merkezin, verdiği kararlar hakkında yalan yanlış dedikodulara mâni olacak bir şekilde bu kararları sporculara ve efkârı umumiye bildirmiş olması memnuniyet vericidir. Yalnız işaretlemeden geçmiyeyiz. Umumi merkezin tebliğine göre, verdiği kararlar açıkça neşrettiği 15 madde den ibaret değildi. "Umumi merkez belirlenen başka 20 muhtelif mesele hakkında kararlar verirken sonra ihtimalatına nihayet vermiştir," denildiğine göre, resmen neşredilen 20 maddeden ibaret değil, fakat tam 35 tane idi.

Bu yirmi karar için neşredilmiyor? Sporcular merak ediyorlar. Birbirine soruyorlar ve pek haklı olarak bu geri kalan yirmi kararın ne olduğunu öğrenmek istiyorlar.

Umumi merkezin maksadı spor efkârını aydınlatmak idise verdiği 35 kararın hepsini bildirmesi çok iyi olurdu. Eğer böyle bir maksadı yoksa ne diye 35 karardan on beşini neşretti de 20 si hakkında herkes bütünü merak soktu?...

Yoksa bu yirmi madde sporculara bilinmesi lâzımgelen mahrem şeyler midir? Spor işlerinde bu kadar mahremiyet olur mu?

Temennimiz, Umumi merkezin yaptığı işi tamamlayarak geriye kalan yirmi kararını da neşretmesidir.

Umumi merkezin 35 kararından on beşini öğrendik. Bunlar hakkında düşüncelerimizi yazıyoruz:

1 — Umumi merkezin müctemâi bulunmadığı zamanlarda riyaset divanını verdiği kararlar tasvip edilmiş... Bu kararlar her ne ise bu suretle nizami bir şekilde şoklanmış ve aşağıdaki kararı verebilmek için bir yol açılmıştır.

2 — Fenerbahçe - Galatasaray meselesinde cezalandırılan sporcuların — nizamnameye rağmen — cezaları kesbi kat'iyet edinceye kadar da oynatılmaması tasvip edilmiş ve (emsali vekâyide riyaset divanının bu gibi kararları vermek salâhiyeti tanınmıştır...). Yeni demek oluyor ki bu salâhiyet, geçen gün de yazdığımız gibi, yeni tanınmıştır. Şu halde evvelce yapılan iş, salâhiyet harici bir iştir. Gene demek oluyor ki, riyaset divanı istediği zaman ve evvelden ilân etmeden nizamnamenin herhangi bir maddesini istediği şekilde değiştirebilir. Şu halde nizamnamenin ne kıymeti kalmaktadır? Meselâ bir sporcu veya klüp, bir iş hakkında nizamnamenin filân maddesile âmil olduğunu son dakikaya kadar zan ve ona göre hareket ederken, iş umumi merkeze dayandıktan vakit büsbütün zıt bir karar karşısında kalmaya ne yapacaktır? Nizamnameye riayetkârlığın cezasını mu çekecektir?

3 — Yeni bir spor marş fikri çok mu-

vafiktir. Bu epeyi eski için bu sefer bitirilecek sporcularımızın güzel bir marş kavuşmasını dileriz.

4 — Türk milli güreş takımının Roma'da beynelmül müsabakalara iştiraki kararını en güzel ve takdire şayan bir karardır.

5 — Güreş müsabakaları için yeni madalyalar yapılması iyidir. Müsabıkları teşvik etmek güzel bir iştir.

6 — Muhasebe talimatnamesi, hesapların intizamı noktasından iyi düşünülmüş bir şeydir.

7 — İstanbuldaki federasyonların büro işlerinin birleştirilmesi ve müşterek bir teşkilât altına alınması, spor işlerine bir intizam vermek ve birbirine zıt işler görülmesine mâni olmak cihetinden oldukça mühimdir.

8 — Umumi merkez riyaset divanının olimpiyat işlerinde Türk sporculuğunu harice temsil salâhiyeti olması, olimpiyatlarla iştirak meselesinde müspet bir iş sayılabilir.

9 — Bu karar türkçenin bugün çok basitleşmiş olmasına rağmen çok muğlak yazıldığından bir kaç kere okunmadan anlamak kabil değildir. Bizim anladığımız göre bu uzun cümle ile (spor işlerini ve hâdiselerini spor teşkilâtı içinde halledelim ve teşkilât haricinde teşebbüsler bulunmayalım. Aksi takdirde bunu yapan bir sporcu veya klübü Umumi merkez cezalandıracağız) demek isteniliyor. İşte bu da güzel bir karar. Yalnız teşkilât adamları da, sporcu veya kulüpleri karşı aynı kayıtlı bağlanmalıdır ki bu kararın güzelliği bir tarafa münhasır kalsın.

10 — İttifak namına Umumi merkez reisinden başkasının beyanatta bulunması kararını can ve gönülden alkışlarız. Zira en ufak işlerde bile her gün gazetelerde çıkan muhtelif beyanattar ve resimlerden sporcular da hangi peygambere kul olacağını şaşırıyor başlamışlardır.

11 — Müstahdem talimatnamesi;

12 — Dağcılık, kayakçılık ve binicilik sporlarına verilen ehemmiyet; 13 — İdareci talimatnamesi; 15 — İskrim için Ankara ve İzmirde birer antrenör kullanılması salim şekilde tahakkukunu temenni ettiğimiz kararlardır.

14 — Cemiyet namına eşya piyango-su tertibi hususunda hiç bir düşüncemiz yoktur.

Geri kalan yirmi madde hakkındaki düşüncelerimizi, bunlar neşredilirse, yazacağız.

Sadun GALİP

Yunan cümhuriyetinin onuncu yıldönümü

ATINA, 12 (Milliyet) — Yunanistan cümhuriyeti on yıl evvel 25 Mart günü ilân edilmiştir. Bu sene onuncu yıldönümünü tesit etmek için büyük hazırlıklar yapılmaktadır. Dün Türkiye'nin Atina sefaretihanesi hükümet, dost Yunanistanın bu bayramına iştirak etmek üzere 22 Martta Tatay hava karargahına bir Türk tayyare filonun geleceğini bildirmiştir.

Çocuklara dış sıhhati öğütleri

Dün bir çok mekteplerde konferanslar yapıldı

Çocuklar dinliyor ve kendileri ne yapılan öğüdü tatbik ediyorlar

Bir aydan beri Türk dış tabipleri cemiyeti azaları tarafından ilk mekteplerde çocukların dışı muayene edilmekte ve konferanslar verilmektedir. Dün de dış tabibi Halil İlyas Bey tarafından 48, 49 ve 44 üncü ilk mektepler talebelerinin dışı muayene edilmiş ve ameli bir konferans verilmmiştir. Konferansı dinleme müallim ve namzetleri de gelmişlerdir. Çocuklara ağızların çalkalanması, dışı muayene gösterilmiştir. Çocuklara verilen konferans hülâsası şudur:

1 — Açık havada ve güneşli yerlerde oyna 2 — Çok uyul 3 — Yağ ve

kuru yiyecekleri ve sebzele fazla, çikolata ve şekerlemeyi az ye! 4 — Bir şey yedikten sonra ağzını mutlaka bol su ile çalkala! 5 — Dişlerini ve diş etlerini akşam yatmadan evvel ve sabah kalktıktan sonra fırçala! Küçük, kılları sert ve demet halinde bir fırça kullan! 7 — Diş macunu bu lamazsan tuzlu su ile diş ve etlerini fırçala! 8 — Her sabah diş etlerini parmakla masaj yap! 9 — Su ve fırça bulamazsan, yemektan sonra temiz bir bez veya pamukla dişlerini sil! 10 — Ağrı olmasa bile en az altı ayda bir dişlerini bir diş doktoruna göster!

HARİCÎ HABERLER

İspanya karışıyor

Bütün İspanyada umumî grev ilân edildi

Başvekil hükümetin asayiş müdafaa edecek vaziyette olduğunu söylüyor

İspanya gene karışıyor. Dün gelen Ajans haberlerinden öğreniyoruz ki bütün İspanyada umumî bir grev ilân edilmiştir. Diğer taraftan İspanya hükümet mahafili bu haberi tezkir etmek istemiyor. Fakat muhakkak olan bir şey varsa o da İspanyanın çok mühim bir buharan geçirdiğidir. Başvekil M. Lerroux bundan hemen bir hafta evvel istifa edip kabinesini tekrar sağlar lehine daha ziyade takviye ettikten sonra bütün siyasi mahafilde böyle hâdiselerin vukuuna intizar olunmakta idi. Çünkü elbette sosyalistler buna müsaade etmeyeceklerdi. Zaten M. Lerroux tekrar mevki iktidara geldikten sonra birkaç yerde bombalar patlamış, başvekil zecri tedbirler almak zarureti hissetmiş ve vatandaşların ellerinde bulunan silâhları ve âlet nariyeyi toplamak için kararlar almıştı. İspanyanın karışmasında sade bu hâdiseler yoktu. İspanya sade komünist ve sendikalist tahrikata karşı mücadele edecek değildi. Katöllerle de karşılaşmak mecburiyeti vardı. Çünkü rühban sınıfının emvalinin idaresi meselesi muvazana bahisti. Fühakika hükümet bunlara karşı müsaadekâr davranmıştı. Fakat bunlar bu müsaadeyi ileri götürmek istiyorlardı. Evvelce Cortès'ler yani İspanya meclisi ile Vatican arasında da bir hâdiseler çıkmıştı. Bu meclisler klise ile devlet işlerinin birbirlerinden ayrılmaması meselesini kendi başlarına halletmek istemişler ve bu hususta Vatican'ın fikrini almadılar. Bilâhara bütün ihtihabata sağ taraf lehine inkışaf edince vaziyet garip bir şekil almıştı. Şimdiki halde filvaka Papalıkla İspanya arasındaki münasebetler normal bir şekil almışsa da bunun memleketin derin akisleri olmuştur. İşte İspanyada vukua gelen umumî grev bütün bu hâdiselerden ilham almıştır. Binaenaleyh evceden bunu tefail etmek müşkül bir mesele değildi. Dün bu mesele etrafında gelen telgrafları aşağıya yazıyoruz:

Grev hakkında gelen telgraflar

BARCELONE, 12. A.A. — Bütün İspanyada gece yarısı umumî grev ilân edilmiştir.

Hükümet, su, gaz, elektrik ve nakliye işlerini temin için hususi tedbirler almıştır.

Hükümet grevi gayri meşru ilân etmiştir.

Dahiliye nazırının beyanattı

MADRİT, 12. A.A. — Dahiliye nazır radyo ile halka hitap etmiş ve içtimaî ihtilâfların halledilmek üzere olduğunu bildirmiştir.

Bununla beraber, matbuat sendikaları hükümetin tekliflerini kabul etmemektedir. Bununla beraber nazır, meselenin halini ümit ediyor.

Dahiliye nazır, Madrid patron teşkilâtı münasabı ile görüşüğünü bildirmiştir. Bütün mağazaların kapanacağına dair bir sayfa çıkmıştı. Müessesiler bu sayıyı tezkir etmişler ve hükümetin kararlarını kabule mütemayil oldukları bildirmişlerdir.

Nazır, herkeşe sükunet tavsiye ederek sözlerini bitirmiştir.

Bundan sonra nazır A. B. C. gazetesi müdürünü kabul ettiğini gazetecilere bildirmiştir.

Gazete müdürü, Sendikaya dahil olan ve olmanın memurları grevden evvelki nisbette tekrar alması hazır olduğunu bildirmiştir. Fakat memurların kendi seçecekleri. Ve sonra nazırın komisyonunun tasvibine arzedecektir.

Matbuat sanayii başında olanlar A. B. C. müdürünün iddialarını sayıları kabul görmüşlerdir. İhtilâf devam etmektedir.

Diğer taraftan inşaat müteahhitleri hükümetin tekliflerini kabul ettiklerini bildirmişlerdir. Bu karar, grevi işçilere bildirilmiş, işçiler grev günleri için de ücretlerinin verilmesini istemişlerdir.

Bu hususta müzakerelere başlanacaktır.

Bir tezkir haberi

MADRİT, 12. A.A. — Akşam üzeri Madrid'te umumî grev ilân edilmişine dair ecebî melekelerde dolaşan sayıya tezkir edilmiştir. Hiçbir yeni ihtilâf yoktur ve mevcut olanlar, halledilmek üzere.

Dahiliye nazır, gece yarısı yaptığı be-

Yunan kabinesinde tebeddülât

Vekâleten idare edilen nezaretler yeni nazırların idaresine verilecek

ATINA, 12 (Milliyet) — Son te-reşşüh eden malûmata göre Yunan kabinesinde yapılacak tebeddülât münhal bulunan nezaretlerin itması şeklinde olacaktır. Ve bu iş çarşambaya kadar bitmiş olacaktır. Bu cümleden olmak üzere muvakkaten Dahiliye nezaretinde bulunan M. Mucuridis'in yerine münakalât nazır M. Petro Rol li geçecektir. Maarif nazır M. Makropulos'un gene muvakkaten idare ettiği nezarete M. Kirkos alınacaktır. Şimdiye kadar M. Çaldaris idare ettiği hava nezareti de M. Stratos'a verilecektir.

Dahiliye nezareti hürriyetperverler fırkası reisi M. Metakos teklif olunmuş, fakat mumaileyh şimdiki hükümetle teşriki meseide bulunmayı arzu etmediğinden bu teklifi kabul etmemiştir.

Muhalefet gazeteleri Dahiliye nazır M. Talyaduros'un, valii umumi-lerden M. Drogonis ve Kumunduros'un ve belki de münakalât nezareti müstesarı M. Dino'nun Çaldaris hükümeti tarafından mevkilerinden uzaklaştırılacağı yazmaktadır.

Siyam kralı Romada

ROMA, 12. A.A. — Siyam kralı ve kraliçesi bu sabah San Remo'da buraya gelmişlerdir.

İspanya başvekil M. Lerroux

yanatta, memleketin her tarafında vaziyetin tabii olduğunu bildirmiştir.

Başvekilin beyanattı

LONDRA, 12. A.A. — İspanya vaziyeti, İngiltere'de gittikçe artan endişelere sebep olmaktadır. Daily Telegraph'ın telefonla yapmış olduğu bir görüşmede M. Lerroux, kat'i surette hiçbir ihtilâf tehlikesinin Cümhuriyeti tehdit etmediğini bildirmiş ve demiştir ki:

" — Hükümet, her ihtimalle mukabele etmeye hazırdır. Kanunu esasının müdafaası, asayişin muhafazası; kanununun tatbik mevkiine konulması programımızdır ve hükümet müdafaa elezilecek vaziyettedir. Bir sosyalist ihtilâline sade rejim düşmanları ve velveleler inanabilir. Sosyalist fırkayı kanun harici etmeği hiçbir vakit düşünmedik. Eğer bir çılgınlık anı içinde bazı azaları cümhuriyete karşı isyana düşürürlerse, fırka, heyeti umumiyesi itibarıyla umumi asayiş ve hükümeti tutmaktadır. Bizat rejime gelince, düşmanları olabilir. Fakat milletin büyük ekseriyeti rejimi tutmaktadır. Ve rejimin hiçbir endişesi ve zarfı yoktur.

Balkan misakı Yunan meclisinde

Misak dün hariciye nazır tarafından Yunan meclisine verildi

ATINA, 12 (Milliyet) — Bugün Balkan misakı lâyhası tasdik olunmak üzere Hariciye nazır tarafından Meclise tevdi edilecektir. Hükümet gazetelerinin verdiği malûmata göre siyasi âlem arasında husule gelen itilâftan sonra bu mesele etrafında Mecliste müzakereler cereyan etmeyecektir. Yalnız Yunanistanın hiç bir Balkan harici devletle malûmata göre siyasi âlem arasında husule gelen itilâftan sonra bu mesele etrafında Mecliste müzakereler cereyan etmeyecektir. Lâyiha ile beraber bir de rapor vardır. Bu raporda hükümetin Balkan misakını akdetmeye saik olan sebepler zikrolunmaktadır.

Yunan donanması

ATINA, 12 (Milliyet) — Önümüzdeki perşembe günü Yunan donanması mutak kışık manevralarına başlayacaktır. Bu manevralara deniz, ve kara tayyareleri de iştirak edecektir.

Amerika hava nezareti

VASHINGTON, 12. A.A. — M. Roosevelt'in idare başına geçişinden beri, boş olan hava nezareti makamını günlerdir buraya Lindbergh'in getirilmesine dair olan saygılarına rağmen boş kalmakta devam edecektir.

Bununla beraber, bu nezareti için lâzım gelen tahsisat bütçeye konmuştur.

SON DAKİKA

Halit Beyin istifa ettiği doğru değil

ANKARA, 12 (Telefonla) — İdman cemiyetleri ittifakı riyaseti neşrettiği bir tebliğde ikinci reis Halit Beyin istifa ettiğine dair çıkan haberleri tezkir etmektedir.

Ankarada elektrik fiatı indirildi

ANKARA, 12 (Telefonla) — Nafia vekâleti tarife komisyonunun raporuna tetkikten sonra bugünkü hayat pahalılığı vaziyetini gözönünde tutarak Ankara elektrik kilovat fiyatını 27 kuruş on paradan 26 kuruş on paraya indirmiştir.

Temyiz mahkemesi azalığı

ANKARA, 12. (A.A.) — Münhal temyiz mahkemesi azalığına mahkeme umumi heyetince intihap olunan İstanbul birinci ceza reisi Vassıf Bey tayin edilmiştir.

Mecliste kabul edilen lâyhalar

ANKARA, 12 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanmıştır. 1933 senesi muvazene umumiyesine dahil daireler bütçelerinin muhtelif fasıl ve maddelerinden 433, 779 liranın tenzil edilerek 420.259 liranın gene aynı sene bütçelerinin muhtelif fasıl ve maddelerine ilâvesi ve 15 bin lirasının da muhtelif daireler bütçelerinde yeniden açılan fasıllara fevkalâde tahsisat olarak kullanılması hakkındaki kanun lâyhaları müzakere ve kabul edilmiştir. Meclis Perşembe günü toplanacaktır.

Almanya

Gizli polislerin tevkifat hakkındaki salâhiyetleri

BERLİN, 12. A.A. — Prusya başvekil M. Goering, gizli polis reisi sıfatıyla polislerin yüksek memurların salâhiyetlerini bir emirname ile ciddi surette tahdit etmiştir. Bunların ihtiyat ve idareten siyasi meselelerin dolay tevkifat yapma hakları baki kalacak fakat nevküfler sekiz gündün fazla hapishanede ancak başvekilin emri ile kalabileceklerdir.

Amerikada

Nüfus bir sene zarfında 797000 tezayüt etmiştir

NEVYORK, 12. A.A. — 1933 senesinde Amerika nüfusu 797.000 artmıştır. Fakat bu artış, geçen senelere nisbetle azdır.

[Amerikanın nüfusu 123 milyon olduğuna nazaran bu tezayüt çok mühimdir aşağı yukarı sadece 15 te bir derecesinde bir fazlalık vardır. Halbuki bugün Avrupada nüfus umumiyyete yüzde bir derecesinde artmaktadır.]

Gıda madde fiatleri

NEVYORK, 12. A.A. — İş bürosunun son istatistiklerine göre, 13 şubatta gıda maddeler perakende fiyatı geçen sene bu zamana göre yüzde 20 yükselmiştir.

Ankarada otomobil kazası

ANKARA, 12 (Telefonla) — Emlak Bankası idare meclisi azasından Raufi Beyin kızları ile merhum Bekir Lütfi Beyin torunu Yenışehirde Havuzbaşında İtalyan Sefareti yanındaki yava kaldırım üzerinde mektepten eve dönerlerken bir otomobil kazasına uğramışlardır. Otomobil Emin Sait Bey adına kayıtlıdır.

Fransız sosyalistleri faşistler aleyhinde..

PARİS, 12. A.A. — Sosyalist fırkasının milli konseyi Dijon nutkununu manas dahilinde faşizm aleyhine hürvaziyet almaya karar vermiştir. Bu nutkuta, komünistlerin sosyalistlerin hitabını tezkir edip etmeyeceklerinden şüphe edilmeye beraber, sosyalistlerin hareket birliği göstermeleri ileri sürülmekte ve mahalli faşist aleyhtar komitelerde münevverlerin, orta sınıfın ve ananevi bir şekilde başlıca hurriyet esaslarına bağlı köylülerin ihmal edilmemesi tavsiye edilmiştir.

Havanadaki grev

HAVANA, 12. A.A. — Binden fazla liman ameleşi, gizli bir içtima yapmışlar ve bu sabah hükümetin emrine uyarak işe başlamaya karar vermişlerdir. Matbuat sendikaları da bugün işe başlamışlardır.

İTTİHAT ve TERAKKİ

Zatı Şahane, asma merdivenle yatak odasına çıkıyor! Merkezi umumiye rapor

Bahaeddin Şakir Bey merhumun bıraktığı vesikalara müsteniden yazılan bu tefrika bir çok gizli kalmış hakikatlerle doludur. Bu vesikalar bütün bir tarihin en kararlık köşelerini aydınlatacaktır.

Bugün neşrettiğimiz vesika Paristeki umumî merkeze gönderilen gizli bir raporun metninden alınmış bir parçadır.

Milliyet: Pek yakında heyecan, alâka ve merak la beklenen bu tefrikaya başlayacaktır.

İçki düşmanlığı

Her şeyden evvel söyleyeyim. İstiyenin hoşuna gitsin, istemiyenin gitmesin. Ben içkinin aleyhtarını fakat sarhoşluğun düşmanım. Malum ya! aleyhtarlık düşmanlık arasında epeyce fark vardır.

İçkinin aleyhindeyim. Çünkü her şeyden evvel muzir bir şeydir. Sonu iptilaya varır ve ondan sonra da insan yakasını kurtaramaz. İçkiden iyilik gelmiş bir tek adam da gösteremez. Sarhoşluğa gelince; onun hakkında sözle hacet yok! Adamı çamur yapmak için sarhoş etmeli. İçlerinde camulaşmayı pek nadirdir. Adamın çamuru da dünyanın en tahammül yikan mahlûkudur.

Dünya gazetelerinde içki düşmanları cemiyetinin faaliyeti hakkında bazı şeyler okudum. Allah razı olsun çalışıyorlar ve şüphesiz etkili şartlar içinde çalışıyorlar. Elde ettikleri netice sayılarıyla mütenasip mi? Orasını bilmem. Yalnız bir şey biliyorum. O da içki içenlerin pek te eksilmediğidir. Elimde istatistik yok. Bilmem içki aleyhtarların var mı? Gözümle görüp kulakla işittiğime bakarak hükmediyorum. İçki içenler azalmamaktadır. Hatta bu iptilâ kadimlar arasında daha fazla taammül etmeğe başlamıştır. Bu yayışın sebeplerini de bilmiyorum. Belki kolaylık, cemiyet hayatının icapları falan filân. Ne olursa olsun bugün için kadimlar bundan beş sene evveline nazaran belki üç dört misli.

Düşünüyorum. Bunun önüne geçebilir miyiz? Pek kuvvetli bir ümidim yok. Bu itibar bir müddet böyle gidecek. Bir çok şeylerde olduğu gibi devresini ikmal edinceye kadar sürecek, sonra yavaş yavaş gevşeyecek. Dans, bir gibi bir takım misaller hiç olmazsa bu itibardan da bir müddet sonra azalacağı ümidini veriyorlar. Çünkü onlar da bir aralık duyuyorsa adamakıllı samsun. Şimdi iptilâ dâhaları daraldı ve seyrekleşti.

Ben içki düşmanları cemiyeti mensuplarının içta esasları üzerine olan çalışmalarını takdir ederim. Fakat unutmamak ki; zevk âhında bütün bu kânaat sayıfaları kaplanır ve unutulur. Zaten içki de (unutmak) içki içilmez mi? Onun için bu muhterem cemiyetin içkiye karşı olan sayını daha maddî ve amelî şekilde sokmasını istiyorum. Bunun için de ilk hücum edilecek nokta olarak sarhoşluğu buluyoruz. Bence az ve zayıf vasatlarla içkinin kölesinden aleyhine çalışmaktan ziyade evvelâ sarhoşluğun aleyhine çalışmalı ki; bu suretle içki fakat sarhoş olmanın da yardımı ve muvafakati temin edilebilir. Hatta meyhanesahiplerinin, bar sahiplerinin de sarhoşluk aleyhindeki mesaiye yardım edebileceklerinden şüphe edilemez. Böylece her şeyden evvel sarhoşluğun önüne geçilirse "fena", lügn yarısından fazlası ezilmis olur.

Sarhoşluğa nasıl mani olabiliriz? Ben bu işi uzun ve derin mütealeme etmedim. Fakat meselâ (Paris) gibi imyien adama hemen hemen rastgelemediği bir şehirde muhtelif zamanlardaki ikametini esasnasında bir tek sarhoş görmedim. Nihayet çalırkay oluyordular. Fakat çok olmuyorlar. Orada sarhoş olmak mümkün değil mi? Ne demek! Elbette mümkün. Lâkin bilmem neden, halk sarhoş olmuyor. Belki içtikleri ispirtoyu içki sert değil, belki polis sarhoşa karşı merhametli!

Bizde de sarhoşluğun önüne geçmek için meselâ şu gradodan yukarı içkilerin şu saatten sonra ve yemeksiz verilmesinin men'i, bu içkilerin hafiflere nazaran çok daha pahalı satılması, sarhoş olarak yakalananların bir daha cesaret edemeyebilecekleri şekilde cezalandırılması gibi tedbirler alınması sanırım ki; işin önüne geçmek mümkün olabilir. Bizde kanun gizenemeyecek kadar sarhoş olanı yakalıyor. Lâkin; buna bir tesadüf etmek vardır, bir de meyhanelerin civarında dolap böyle hale gelenleri çıkarmak yakalamak vardır. İşte içki aleyhtarları cemiyeti bunu temine çalışmalıdır. Muvaffak olursa cidden bahçıvarlık olur.

FELEK

Bir tayyare filomuz Atınaya gidecek

Atınadan verilen bir habere göre, bir tayyare filomuz, Yunan cumhuriyetinin onuncu yıl dönümü münaseletiyle yapılacak şenliklerde hazır bulunmak üzere Atınaya gidecektir.

BORSA

(İç Bankasından alınan cetveldir)

12 Mart 1934

Akşam Fiyatları	Tahvilat
İstikrazlar	T. Askeriyeye
1933 İstikrazları	Elektrik
Sark D. Vahaları	Tramvay
Unütük	Tünel
" II	Rikim
" III	Mümesil
Gümrükler	" II
Büdet	" III
Türkiye Cumhuriyeti Bankası	

ESHAM

İç Bankası Nama	Telefon
" Hamiline	Terkos
" Müesses	Çimento
Tramvay	İttihat dey.
Anadoluhisse	Sark dey.
Sr. Hayriye	İalya
Reji	Sark m. ezca

ÇEK FİATLARI

Paris	Prağ	1912,89
Londra	Viyana	4,41,60
Nyörk	Berlin	1,99,30
Milano	Macrit	5,82,75
Atina	Belgrat	34,93,75
Cenevre	Zloti	4,20,79
Briksel	Pongo	3,88,75
Amsterdam	Bükrest	79,56,75
Soya	Moskova	10,89,50

NUKUT (Satış)

Kuruş	Kuruş
20 F. Fransız	1 Şile. Av.
1 Dolar	1 Pzeta
1 İsterlin	1 Mark
20 Lire	1 Zloti
20 F. Belçika	20 Ley
20 Drahmi	20 Dinar
20 L. İsviçre	1 Çarnovje
20 Kur. Çek.	1 Altın
1 Florin	1 Mecidiye
	Banknot

ŞEHİR HABERLERİ

EKONOMİ

Samsunda yerli Mallar sergisi

İstanbul tüccar ve sanayicileri de davet edildi

Samsunda üçüncü yerli mallar sergisi bu sene 21 nisanda açılacaktır. Samsun Ticaret Odası İstanbul Odasına bir mektup yazarak İstanbul tüccarlarını ve sanayi erbabını bu sergiye davet etmektedir. İştirak etmek isteyenler için bu mektupta lâzımgelen şartlar gösterilmiştir. Sergi 15 gün devam edecektir. İştirak edenlerin üçte ikisinin talebi üzerine ve komitenin kararile bu müddet uzatılabilecektir. Sergi yerlerinin metre murabbaı beş lira olarak tespit edilmiştir. Sergiye getirilen malların ancak satılanlarından iskele resmi almak, elektrik sarfiyatından yüzde kırk tenzilât ya çıkacaktır.

Amerikalı iktisat mütahassısı Zonguldağa gitti

Ankarada şehrimize gelmiş olan Amerikalı iktisat mütahassısı Mr. Door kömür havzası hakkında tetkikatta bulunmak üzere dün Zonguldağa gitmiştir.

Nurullah Esat Bey

Viyana'dan tedaviden gelen Sumer Bank Umum Müdürü Nurullah Esat Bey bu akşam Ankaraya hareket edecektir. Nurullah Esat Bey dün bankanın İstanbul şubesine gelecek umumî işler üzerinde malûmat almış ve çalışmıştır.

Tunus rejisi tutun alıyor

Tunus tütün rejisi bu sene ihtiyacı için 110 bin kilo şark tütünü almaya karar vermiştir. Tunu rejisi bunun için İhracat Ofisimize de vaziyeti bildirmiştir. Ofis bu işten alakadarları haberdar etmiştir.

Bin lilyik kağıt paralar

Borsa ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden: 1 Mart 1934 tarihine kadar tedavüle bırakıldığı evvelce ilan olunan mavi renkli (BIN) Lyleik Roman kağıt paralarının değiştirilme müddetinin yeniden bir ay daha yani 1 Nisan 1934 tarihine kadar uzatıldığı Romanya Milli Bankasından iş'ar olunmuştur.

POLİSTE

Otomobilin Keşfi yapıldı

Seyrüsefer idaresine göre şoför Remzi hatahdır

Evvelki akşam saat 17 raddelerinde Şişhane yolunda bir otomobil kazası olmuş, 2355 numaralı otomobilin şoförü Remzi Efendi bir kadını ağır ve iki kadının da hafif surette yaralanmasına sebep olmuştu.

Seyrüsefer idaresi dün otomobilin fenî keşfini yapmış ve neticede şoförün hatalı olduğu anlaşılmıştır. Vakti esasnasında otomobilin freni kırılmış ve ön camları parçalanmıştır.

Otomobilin ön kısmında kan izleri görülmektedir. Arka sağ camurluğu da ezilmiştir. Seyrüsefer müdürlüğü şoför Remzi Efendinin de muanesini yapmıştır. İlk vakti esasnasında yapılan muayene şoförün sarhoş olmadığını anlaşılmıştır. Fakat önüne çuk çıkmış hakirîdaki iddiasını ispat edememiştir.

Yaralanan kadınlardan bir: Kasmpasada kahveci Hasan Efendinin ailesi 35 yaşlarında Mehmet kızı Ayşe Hanımdır. Diğeri de gene Kasmpasada şekerçi Salih Efendinin zevcesi 38 yaşlarında Belkır kızı Ayşe Hanımdır.

Üçüncü yaralı da Galatada Tünelbaşı da Yeşova kızı 25 yaşlarında Raşel Hanımdır.

Vakanın tahkikatle müddeiumumi muavinlerinden Şefik Bey meşgul olmak tadr. Tahkikat devam etmektedir. Dün bir kaç kişinin malûmatına müraacat edilmiştir. Şoför Remzi Efendinin bugün adliyyeye verilmesi muhtemeldir.

Çarpan otomobil

Beşiktaş tramvay cadesinden geçmekte olan şoför Sıtkı Efendinin idaresindeki 1772 numaralı otomobil Kasmpasada oturan Melek Hanım isiminde birine çarpmış ve kadın dizinden yaralanmıştır.

Çakı ile tehdit

Kantarçılar cadesinde kahveci Mehmet Efendiyi küfreden ve çakı ile tehdit bulunan sabıkalı Sabri zabita memurlarına da hakaret ettiğinden yakalanmıştır.

Kalp onluk

Hasköyde Abacılar sokakında 51 numaralı evde oturan Madam Sultana köpürünü iskele gışesinden билет alırken verdiği 10 kuruşun kalp olduğu anlaşılmış tahkikata başlanmıştır.

Yumrukla

Samatya'da Cambaziye mahallesinde Meseli Meşcit sokakında nezafet amelesinden Süleyman oğlu Mehmet Ali çöp almakta iken aynı mahalde oturan Arif oğlu Ali tarafından yumrukla dövülmüştür.

Çay takımı hirsızı

Köprüsün Kadıköy vapur iskelesinde memur odalarından çay ve kahve fincanı çalan Siirhi Hasan çürümüşesht halinde yakalanmıştır.

Numan Rifat Bey

İtalya ile akdedilecek ticaret muahedesi müzakeresi için Roma'ya gitmiş olan Hariciye Vekâleti umumî kâlibi Numan Rifat Bey dün sabahki ekspresle İstanbul'a gelmiştir.

Evlerdeki kafesler Şehir meclisinde münakaşalar oluyor

Vali Bey bir çok sual takrirlerine dün cevap verdi

H. Ertuğrul ve Nazmi Nuri Beyler

İstanbul umumî meclisi, dün de öğleden sonra Sadettin Ferit Beyin riyasetinde toplanarak müzakereatma devam etti. Belediyeye bağlı sular idaresinin alm, satım, kira, inşaat, nakliyat iş ve hizmetlerinin ifası için tanzim olunan ve dükkân nûshasında hülasası yazılan talimatname madde madde müzakere ve cüz'î tadilat ile kabul edildi. Mütakablen geçen celselerde muhtelif aza tarafından verilmiş ve makama havale edilmiş olan müteaddit takrirler hakkında vali ve belediye reisi Muhittin Bey izahat verdi.

En uzak semtlere su verilecek

İsmail Sıtkı Bey, Karagümrük ve civarının su ihtiyacını teminini teemmenni etmiştir. Muhittin Bey bu hususta dedi ki:

"Şehrin su ihtiyacını esaslı surette temin karardındayız. Terkosun e sash tesiatını ikmal ettiğimiz gün, şehrin su meselesi de halledilmiş olacaktır ve en uzak semtlere kadar su verilmesi temin olunacaktır. Bu esas teşebbüste iken müferit ve mevzii su ihtiyacılarımız da mümkün mertebeye çalısma tabiidir."

Rana Sani Yaver H., tesseülün men'i hakkında bir takrir vermiştir. Vali Muhittin Bey, tesseülün men'i için mücadele halinde bulunduğunu, dilenciligin tamamen men'ine çalışılacağını söyledi.

İkinci celse

On beş dakika teneffüsten sonra ikinci celse Necip Beyin riyasetinde açıldı. Vali Bey, muhtelif takrirlere dair izahatma şöyle devam etti:

"Kazlıçesme lağurlarının ıslahı temenni ediliyor. Bir bütçe çaresi arayalım, imkân bulursak bu işi de yaptırılm. Belki kanalizasyon tahsisatından bir şey bulabiliriz. Bunları teklik edeyim, neticelyi bildiririm.

Galip Bahtiyar Bey, Kazlıçesme'deki müesseselerden birçoğunun lâğurların ıslahı için gidecek masrafı iştirak edeceklerini söyledi. Vali Bey bunun 4 - 5 yüz bin liralık bir iş olduğunu, yarısının 200 - 250 bin lirada olduğunu, bu parann belediye bütçesinden ayrılmış imkânını bulmak lâzım geldiğini beyan etti.

Neticede makamm bu hususta ya papçağı tetkikat neticesinde vâki olacak teklifinin beklenilmesine karar verildi.

Surun harap kısımları

Yedikule kapısı haricindeki dükkânların istiklâki, yolun tamiri ve sürun tehlike arzeden kısmının ıslahı hakkındaki Kemal Beyin takririne de Muhittin Bey şu cevabı verdi:

"Hakikaten orası tehlikeli bir yer. Fakat bütçeye yeni istiklâk için bir şey konmadı. Bu iş için 2 - 3 bin lira konna çok iyi olacak. Bu takrir bütçe encümenine verelim. İmkân bulunamazsa başka çare düşünürüz."

Muhittin Beyin bu izahatı üzerine takrir bütçe encümenine verildi.

Çatalca yolu

Mütakablen Çatalca istasyonundan Kasabaya giden yolun tamiri hakkında Mustafa Bey tarafından verilen takrirde bahisle Muhittin Bey şu izahatı verdi:

"Hakikaten bu yol bozuktur. Fakat beş senelik bir yol programımız vardır. Maalesef bu yol, programda dahil bulunmuyor. Binaenaleyh ya yol tahsisatına bir ilâve yapmak veya -but beş senelik programı ikmalini beklemek lâzım geliyor. Aksi halde yolda ancak ufak tefek tamirat yapılabilir."

Cevdet Kerim Bey söz alarak dedi ki:

"Muhittin Beyefendi, ihtiyacı kabul ve fakat çaresizlikten bahsediyorlar. Bir vesile ile Çatalcaya gitmiştim, kaymakam Beyle belediye heyeti ile görüştim. Onlar da bu yolun programa dahil olmadığını, bütçenin tahsisatı verecek vaziyette olmadığını biliyorlar. Ancak vilâyet ameleli mükellef sevkederse kendilerinin de takım ve saireyi hazırlayacaklarını söylüyorlar. Bu takdirde yalnız silindir kalacaktır. Acaba yolun bu suretle yapılması mümkün olmaz mı?,"

Vali Bey mukabele etti:

"Yolun bedeli keşfi 13510 liradır. 2500 metre tulüdedir. İnşaatı 13500 kuruş liraya mütevakıftır. Ameleli mükellefenin ne kadar gelece

ğini bilmeydi. Esasen ameleli mükellefe hesabı da, program dahilinde yapılan yollarda müteahhidin hesabı na dahildir. Eğer hiç olmazsa on bin lira bulursa üst tarafını ben temin ederim."

Nazmi Nuri Bey, gaz ve benzine yapılan zamdan bir kısmını bu yolun inşasına ayrılabilceğini söyledi. Muhtittin Bey, belediye bütçesinden de -ğil, idareli hususiy bütçesinden bahsedildiğini beyan etti. Neticede bu hususta takrir de bütçe encümenine verildi.

Evlerdeki kafesler

Dr. Hulüsi Ertuğrul Beyin evlerdeki kafeslerin kaldırılması hakkındaki takririne sra geldi. Muhittin Bey bu hususta dedi ki:

"Güneşin hayatı umumiyi üzerindeki tesir ve ehemmiyeti malûm -dur. Evlerimizde mümkün olduğu kadar güneşlendirmemiz shhate lâzımdır. Yalnız tatbikatta kanuni yolda yürümek icap eder. Meseleyi, vilâyet hıfzıssıhha komisyonuna vermek muvafık olur. Komisyon bir karar verir; tekenmül eder, biz de tatbik ederiz."

Hulüsi Ertuğrul Bey, kafeslerin ya sak edilmesi için yeni zabıta belediye talimatnamesine bir madde konulmasını teklif etti. Neticede bunun nazarı dikkate alınması için takrir yeni zabıta belediye talimatnamesini hazırlanmış olan komisyonu havale edildi.

Evlerdeki buz makineleri

Bir iki seneden beri kullanılması şehrimizde taammümü eden buz makinelerinin buz satışı ve sarfiyatına fiilen zarar verdiği cihetle buz serbalyliğinin belediyyeye tahhüt etmiş olduğu asgari buz satışı mikdarında 753 ton indirilmesi teklifine dair iktisat encümeninde mazbatası okundu. Encümen, meselenin bir kere de kavanin encümeninde teklifine lüzum gösteriyordu. Mazbata, kavanin encümenine evrildi.

Encümen namına bu hususta izahat verildi. Mazbata muvafık görüldü. Vakit gecikmiş olduğu için bugün saat 14 te yeni varidat bütçesinin müzakeresine başlanmak üzere içtima nihayet verildi.

Rana Sani Yaver H. Galip Bahtiyar B.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Bütün dünyanın bugün ahlâki bir kriz geçirdiği mahakkaktır. Hergün gazetelerde bu krizin muhtelif ârazını görüyoruz: Umumî hastalık bir cilt bozukluğu gibi kâh şurada, kâh burada indifalar yapılmakta ve zavallı dünyanın çok mütehammil görünen büyesini elim bir şekilde sarımsaktadır.

Fransadaki son mali rezaletlerden sonra bugün Amerikada da mühim bir vergi suistimalinin meydana çıktığını, Belgradda bir mebusun 100.000.000 dinarlık bir dalavera çevirdiğinden dolayı teklif olunduğunu, gene Pariste tahletler şimendiferler şirketi tarafından ilân ettiği diye dağıtılan milyonlar ca frangın hesabı sorulduğunu görüyoruz.

Kimbilir bu ihtiyar dünya daha sinesinde ne gibi gizli kanserler saklıyor da habermiz yok. Birgün bunların kısmı âzamnın da birer birer meydana çıkacağına şüphe etmemeliyiz. Bu ahlâki krizin, bu ihtilâlcin sebebi nedir? Bunu keşfetmeye çalışmak, devaların aramak sade milletlerin değil, begeriyetin selâmetini arayan içtimaiyatçıların, filozofların üzerine terettüp eden mühim bir vazifedir.

İnsanın tarihini tetkik edersek görürüz ki bütün ahlâki krizler, iktisadi krizlerle tev'âm olarak dünyaya gelmiştir. İktisadi krizler ise hemen daima bütün istihlâtin fevkalâde bol olmasından neşet etmektedir. Bu devrenin sonunda mahakkak bir kutluk müzayaka çıkmaktadır. Gene tarihte Firavunun

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

ODADA

Lûbiyat resmine İtiraz!

Ticaret odası da artırılmamasını istedi

Belediye Umumi Meclisinin sinema ve tiyatrolardan alınan lûbiyat resmini yüzde beşten yedi buçuğa çıkarmaya karar vermesi Ticaret Odası belediye arasında bir mesele meydana çıkarmıştır.

Evvelki gün saat 15,30 - 16 da Şehir Meclisinde lûbiyat resminin artırılıp arttırılmaması üzerinde hararetili müzakere olurken başka bir yerde de aynı mevzu etrafında görüşülen heyecanlı bir içtima yapıyordu. Bu içtimada bulunanlar bu işle en yakından alakadar olan sinemacılar ve Oda Meclisi azaları idi.

Bu iki toplantının neticesinde verilen kararlar birbirinin tamamen zıddıdır. Şehir Meclisi lûbiyat resminin arttırılmaması bir zaruret olarak gördüğünden resmin arttırılmasına karar verirken, Ticaret Odasındaki içtimada da resmin arttırılmasına için belediyenin nezdinde ısrarla teşebbüsaatta bulunulmasına karar verilmiştir.

Şehir Meclisi bu kararı verirken, bir kaytla, eğer vaziyet müsait olursa bunun tehirini de kabul etmiştir. Ticaret Odası bu noktayı da nazarı dikkate alarak dün belediyyeye bir tezkerle ile müraacat etmiş ve bu resmin arttırılmasının iktisadî nokta nazardan çok zarar olacağını bildirmiştir. Oda sinemacıların bütün hesaplarını tetkik etmiş ve bu neticeye varmıştır.

MAARİFTE

Orta tedarisat

Komisyonlar raporlarını hazırlamağa başladılar

Lise ve ortamektep ders programlarını ıslah maksadile teşekkül eden komisyonlar, ecebî memleketlerde tatbik edilen programları tetkik ederek raporlarını hazırlamaya başlamışlardır. Bazı derslerin sınıfları değiştirilmekte, bazı derslerin saatleri çoğaltılıp azaltılmaktadır.

Pr. Beller

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü muallimlerinden Profesör M. Beller dün Berlin'den şehrimize gelmiştir. M. Beller dün Biologie cemiyetinde verem hakkındaki bir konferans vermiştir. Profesör, bugün Ziraat Enstitüsünde bir konferans vermek üzere şehrimize gelmiş olan Pr. Ostertag ile beraber Ankaraya gidecektir.

Konferans

Universite Hukuk Fakültesi "Hukuk başlangıcı ve tarihi" ve "Hukuk felsefesi" Ordinarıyüs Profesörü Richard Honig 14 mart çarşamba gecesi saat 21,30 da Alman lisesi salonunda "İstanbul, Orta Zamanın Büyük kanun kitaplarının doğum yeri olarak, adı bir konferans verecektir. (Alman mektebi sabık talebeleri cemiyeti) tarafından tertip olunan bu konferans yalnız almanca olarak verilecektir.

Erkek lisesi mezunları kongresi

İstanbul erkek lisesi mezunları cemiyeti tehir edilen senelik kongrelerini 16 mart cuma günü saat ikide İstanbul erkek lisesi konferans salonunda akdedeceklerdir. Bu münasebetle ayrıca bir de konser verilecektir.

Yeni bir karar dolayisile

Şehir Meclisinin son içt' manda bazı yeni kararlar aldığını öğreniyoruz. Bilhassa bunlar arasında eğlence yerlerini muayyen saatten sonra açık bulundurmamak istiyenlerden alınmak itenen yeni vergi, sakat, çürük, hattâ bir âma müessesesinin ruh ve mevziyle telifi kabil olmıyan bir iştir.

Aleltilak bahşışın memnu olduğu, gümrüklerden bile bahşışın kaldırıldığı bir memlekette muayyen ve nizami saatten sonra müessesesini açık bulundurmamak istiyenlerden münzam bir vergi mukabilinde o müessesenin açık bulunmasında müsaade etmek bir nevi bahşış almaktan başka ne ifade eder bilemeyiz.

Bahşışın manası külfetsiz iş mukabil alman ıvez olduğuna göre Belediyenin böyle bir para talep etmek için ne gibi külfete katlanmış ve bu paraya istihkak kespetmiş olduğunu pekâlâ sorabiliriz.

Sinema saatlerin tahdidinde Dahiliye Vekâleti, halkın sıhhatinin muhafazası mülahazasını ileri sürmüştü. O mülahaza ile bu son iş arasındaki tezdât telif etmel hayli güçtür. Yeni karara göre Belediyeye muayyen vergi veren her eğlence müessesesi için istediği kadar açık bulunmak bir hak teşkil edecektir. Bu nasıl şeydir? Belediye, kendisi için yeni yeni vergiler arayabilir; fakat bu araştırma makul sebeplere istinat ettiği kadar bu gibi teklifleri kabul veya ret mevkinde bulunulmaları da biraz daha kılı kırk yaran bir itina ile müteharrik olmaları lâzımdır.

İş, soluğuna güvenenin boruzancıbaşı olması değildir; iş, her hangi bir hovardanın parasına güvenerek sabaha kadar barda eğlenmesi de değildir; kezaalî iş, her hangi bir keyif sahibinin çantasına dayanarak istediği kadar sinemada vakit geçirmesi de değildir. İş bir prensip işidir. Nizamların istikrarı işidir. Biz, halkın sıhhatini korumak için daha iki ay evvel batantana ilan edilen saat 11 kararıyla bu son kararı telife imkân bulamıyoruz.

Salâhattin ENİS

Yeni vapurlar

Şirket üç vapur için temalarına devam ediyor

Vapurculuk Şirketi fevkalâde heyeti umumiyi içtimada verilen karar mucibince yeni vapurlar almak için Avrupa'ya girişmiştir. Şirket vapur almak için Arvupaya bir heyet gönderecek değildir. Çünkü böyle bir heyetin bir vapur parası sarfettiği müteaddit misallerle şahit olmuştur. Şirkete şimdiye kadar müh telif firmalar tarafından bir kaç vapur teklif edilmiştir. Hatta maruf bir ecebî vapur firmasının mümessili de bunun için şehrimize gelmiştir. Şirket bu mümessil ve diğer firmaların ajanlarını temas halinde. Teklifler üzerinde heyeti idare tetkikat yapacak ve kat'i karar verilecektir.

Verilen karara göre şirket üç yeni vapur alacaktır. Bu vapurlar birinci sınıftan ve genç olacaktır.

Şirketin yeniden çikardığı 200 bin liralık aksiyonlara ait resmi muamele ikmal edilmiştir. Bu kısm sermaye yeni vapurlara tahsis edilecektir.

Cevat Mazhar Beyin cenazesi

Dün hazin bir ihtifalle kaldırdı

Vefatını yazmış olduğumuz müğla Darülfünun kimya profesörlerinden Cevat Mazhar Beyin cenazesi dün kaldırılmıştır. Merhumun cesedi muayyen iş morga getirilmiştir. Cenaze merasimine buradan başlanmıştır.

Cenaze merasiminde merhumun müderris arkadaşları, eski talebeleri hazır bulunmuştur. Tabutun önünde çelenkler taşınıyordu. Cenaze eski talebelerinin elleri üstünde önce enstitü önüne, sonra Fen Fakültesinin önüne getirilmiş ve orada hazin bir ihtifal yapılmıştır. Fen Fakültesi kimya enstitüsüne talebesi namına Reşat Rıza Bey bir nutuk söylemiştir.

Reşat Rıza Bey demiştir ki:

"Ey kıymetli hocamız; Kalplerimizde, dimağımızda bilgilerin saklı olan bu evlâtların çok sevdiği siz hocasına son insanı vazifelerini sunarken duydukları ıstırap ve acı belki zamanla unutulacak, fakat 40 senedenberi elleri üstünde önce enstitü önüne, sonra Fen Fakültesinin önüne getirilmiş ve orada hazin bir ihtifal yapılmıştır. Fen Fakültesi kimya enstitüsüne talebesi namına Reşat Rıza Bey bir nut

Felsefî bahisler

Meraklı meselelerden insanın menşei

Yeraltından birçok hayvanların müstehaseleri bulunup çıkarıldığı halde neden şimdiye kadar insanın ilk cetleri olan fromenlerin kemiklerine tesadüf edilememiştir? O mahlûklar açığa dalları arasında yaşadıklarından kemikleri zayıf ve narindi, onun için çürüyüp mahvolmuşlardır. İyi ama, maymunlar da açığa dallarında yaşadılar ve hala öyle yaşıyorlar. Böyle olduğu halde neden onların müteaddit müstehaselerine tesadüf edilmemektedir. Eğer bu delilin değeri ve kıymeti olsaydı, bugün elimizde ne bir kuşun ve ne kır böceği denilen hasaratın paleontolojik hiç bir nişane ve vesikası bulunmamak lâzım gelirdi. O halde meseleyi tenvir için başka bir faraziye tahayyül etmeli. Acaba şimdiye kadar ilk insan cetlerinin kemiklerinin keşfedilememesi, insanın diğer primatlerden dünyanın pek dar ve etrafı kapalı bir mahalde ayrılmış olmasından mı ileri geliyor?

İnsan o mevkiye uzun müddet yaşadıkdan sonra gene orada nevi nevi ayrıldıktan sonra bazı neveler sönmüş, bazıları üremiş; ve nihayet behimiyet halından bazı suretle yakasını sıyrılmış; artık yerini değiştirmek ve başka şeyler ve ufuklar görmek arzusunun hissedecek kadar zekâsı ilerlediği için tepdil lümekân etmiş; ve şu halde onun ilk beşiği olan yer dünyanın henüz kazma vurulmamış bir yeri de ondan mı? Vakti Afrika'nın merkez cennet tarafları ve Asyanın bazı yaylaları henüz hiç aranmamıştır. Bu sebeple maruf "kablettarih", âlimlerden bazıları Afrika'nın o kısmının, bazıları da Asyanın o yaylalarının insanın ilk zühur ettiği bir başlık olduğuna kail oldukları gibi bazıları da Amerika'nın veya Avusturyanın öyle olduğunu zannediyorlar. Fakat bazıları da faraziyenin istinat ettiği prensibi bile kabul etmiyorlar. Bunların zamanına göre insanları böyle çeşit çeşit mütelevvi bir halde olması tek bir asıldan çıkmış olması izah olunamaz, hattâ o bir asıl gayet çabuk ve çok tenevvü etmiş olsa dahi. Onların kavline göre, primatların serçesi daha çok yukarıda tenevvü etmiş olmalıdır.

Edvran daha fecrinde, bazı mahlûkların ayrılmış ve bunlardan her birinin evvelâ bir antropoit, daha sonra bir frominen'in zuhuruna sebep olmuş olması icap eder. İşte beyaz, sarı ve kara ırklardan birinin görülen, diğerinin şamşang eden, ve diğerinin orangtandan neyet etmesi böyle vukua gelmiştir. Velhasıl bu hususta hiç bir delil olmadıktan âlimler karabek meselesinde de birbirlerle çekişmekten hali değildiler. Filhalka, en delik ve ince araştırmalar ve tecrübeler dahi bu mütelevvi maymun cinselerinde beyaz, kara ve sarı insanlar arasında hususi bir tevazi ispat ve tesis edilememiştir. Ancak şurası sabit olmuş bir hakîkattir ki birbirine ne kadar uzak görüne ve ne kadar birbirine benzemesi bile, bütün insan ırkları arasında da benzerlik, herhangi bir insanla bir antropoit arasındaki benzerlikten kat kat ziyadedir. Vakti beşeri ırklar bugün birbirinden farklı görünüyor, fakat bir hayvan bedeninde esaslı ve zati olan her şey ırkları birbirine pek samimi bağlanmış göstermekte ve bunların hepsinin aynı asıldan, aynı iptidai frominenden çıktığını bize temin etmektedir. Bu frominenci bulmak için kablettarih devirinin pek eski bir vaktine çıkmak lâzım.

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idareci : Galatada Unyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel. Beyoğlu : 4887. 1213

Milliyet'in edebî tefrihası: 20

KANLISIR

Yazan: Mahmut YESARI

Beni, kara sevda getirmiş, hayal hastası zannedenler de var. Beni, hürmetle, hattâ bazen korku ile uzaktan süzüyorlar.
İlk günler, eski hatıraların arasında, yaşayabileceğimi ummuşum. Bu, acı da olsa, bana, yaşadığımı hissettirir, diyordum. Bütün meflûc, ölü olmaktan korkuyordum.

Bu tahminimde de adlanmı - şım; yanılmışım.. Her an yeni bir ızdırabım ignesi batarak yaşamak ve ızdırabını saklamağa mecbur kalmak, herkesten gizlemeğe çalışmak, yaşamak değil..

Lâkayit gözlerin tecessüsü kadar mü'ic bir şey yokmuş! E- vet, bu etrafında gezen, dolanan, konuşan insanlar, benim hayatıma, tamamile yabancı mahlûklar.. İztirabımla bir âlâkaları yok.. Lâkin alık bir tecessüs, onların gözlerini açıyor. Bilmek, anlamak istiyorlar.
Neyi? Benim çektiğim ızdırabı bi

li anlarsa, bana acıyacaklar mı? Hayır! Sadece onlara bir dedikodu zemini olacak, o kadar.. Fakat bunlar, tecessüslerinde o kadar musır insanlar ki, günün birinde muhakkak öğrenecekler!

Ben, bu köyden uzaklaşmalıyım..

Peki, nereye gideyim! Ne yapayım? Mukadderata hâkim olmak kolay değil.. Mukadderatın yolunu değiştirmek için çok kuvvetli bir irade lâzım.. O da, bende yok!

Haziran 17

Mestureye kısa bir mektup yazdım. Perşembe günü buluşacağım. Mestureyi göreceğim için sevinmiyorum, içimde garip bir hüvün var.

Acaba, onu çok mu hasta göreceğim? Aradan geçen günler, onun hayalini dimağımın silmedi ve silemezler de; lâkin hiç mi şeklini, rengini değiştirmede?

Kendi d' mağımız, hafızamız,

KULAK
MİSAFİRİ

Türkçe reçetel.

Topkapı Sarayı müzesi müdür muavini Üsküplü İzzet Bey, Türk tababet tarihine çok kıymetli bir eser hediye etti: Hekimbaşı odası, ilk eczahane, Başla kulesi...

İzzet Bey, kitabından bir nüshasını da bu sütun muharririne göndermek lütûfunda bulunmuş. Kitabın yapıklarını karıştırırken eski bir reçete gözüme ilişti: Bu reçetenin hususiyeti, tabii arap harflerile, fakat Türkçe olarak yazılışı idi. İşte reçete:

Mualecei türkileri beyan
Olundu. Ca 1231

Karanfil Darçın silâfı Ayva ile ter
buğday buğday biye olunmuş
22 22 mahmudiye
dirhem 2

Tudbut Sinameki yapağı
dirhem 2 buğday 15
Kakulei sagir Havlican
buğday 22 buğday 22

Aka zencefil Surnicak Şeker
buğday 22 dirhem 2 dirhem 2

İşbu ecaları kümesini bir yere
karıştırıp elli kâğıda taksimi birle
vaz'edip bir kâğıt bir dirhem olur
bir kâğıdı gülbeşekere yahut çi-
çek suya karıştırıp nuş etmeli, a-
mel edeler, gündü bir kere istimal
olunsa hoş olur".

Bu enki vesikadan şunu öğreni
yoruz:

Demek oluyor ki, yüz on dokuz
sene evvelki hekimler, reçetelerini
Türk diline yazıyorlardı.

Gitgide, hekimlik ilerleyip,
kimyevi ilâc neveleri çoğaldıktan
sonra Türkçe reçete yazmak âdeti
de ortadan kalktı. Kendi kendime
düşünüyorum:

— Haydi, arabın eski çetrefil
harfleri, reçete yazmağa müsait
değildi. peki amma, ya yeni harf-
ler? Yeni harflerimizle niçin reçe-
te yazılmamış? Mukabili olmyan
yabancı kelimeler, aynen bırakıl-
mak suretiyle Türk dilinde pekâlâ
reçete yazılabilir....

Bu fikrimi bir ahbabıma aç-
cak oldum. Güldü:

— Azizim, dedi, senin reçete
dediğin şey, hekim ile eczacı ara-
sında bir nevi şifredir!

Ne hekim, ne de eczacı, bu şif-
renin anahtarını hastanın eline
vermezler!..

M. SALAHATTIN

TEŞEKKÜR

Kaybettiğimiz zevcim ve babamızı Per-
tevniyalı Vakfı mütevellî kaymakamı Os-
man Beyin cenaze merasimine gelmek,
bizzat ve bilvasıta taziyede bulunmak
suretile kederlerimize iştirak lûtfunda bu-
lunan muhterem zevata acılı kalbimizin
derin şükranlarını ıblâğa muhterem gaze-
tenizin tavassutunu rica ederiz.
(14354)

Ailesi

DAVETLER

Turin klöp umumî heyet
içtimalı

Turing ve Otomobil klöbünden: Tür-
kiye Turing ve Otomobil Klöbü nizam-
namesinin 6, 7, ve 8 inci maddeleri muc-
bince nisanın 22 sine müsadif pazar gün-
ü öğleden sonra saat 15 te Perapalasta
toplanaacak senelik umumî heyet içtimalı
merkez ve mürakabe heyetine dahil
olan müesseseler ve teşekküller reislerle,
hâmi, müessis, fahri ve aslı azaların ve
lâakal her eli azalık şubelerin birer mü-
essillerile hanmefendiler komitesi za-
sının teşrifleri rica olunur efendim.

bize ihanet ederlerse, ne diye in-
sanlara kıyıyor, güceniyoruz?. Ne
diye ve ne hakla onlardan dostluk
vefakârlık, arkadaşlık, hattâ in-
sanlık bekliyoruz?

Mesture, ya hiç gelmezse?
Budalaca şeyler düşünüyorum.
Gelmez olmaz, muhakkak gelir.

Haziran 19

İçime doğan felâket başıma gel-
di. Mestureyi iki saat bekledim.
Vakit geçirmek için mendil, kravat,
çorap aldım. Mağazadaki memur-
ların manalı bakışlarına aldırış
bile etmiyorum.

Mesture gelmedi. Postahaneye
uğrayıp mektubumu almadı mı a-
caba? Bir bu ihtimal, kalbimi se-
rinletiyor. Yalnız, Mesturenin so-
kağa çıkamayacak kadar hasla ol-
ması ihtimali aklıma gelince duru-
luyorum. Bu ikinci ihtimale bağlan-
mak ta çok acı..

Mesture, muhakkak bana cevap
yazacaktır. Beklemeli!

Manasız, suursuz beklemeğe a-
lıştım. Günlerdir, haftalardır, ben,
hep bekliyorum.

Haziran 22

"Hatıra defterinin bu sayfasına
yapıştırılmış bir gazete kupürü.
Başka bir tek satır, bir tek kelime

HİKÂYE

İKRAMİYE

Inhisar idaresi bu sene en iyi bütün ye-
tiştirilenlere nakdi mükâfat verileceğini lâ-
n ettirmiş, bu hususta köy ihtiyar heyetleri
ne tebligat yapılmış. Hacı köyünden
Salim ağa bunun için Reji Müdürünün
yanına çağırıldı. Müdür Remzi Bey sordu:

— Salim ağa neresisin?
— Kayalardan be beyim.. Te biz on
senelik maciriz..

— Peki, sen Rumelide de bütün eker-
miydin.
— Tabii be beyim; bu, bizim eski zanaat-
tımız.

— Sen iyi bütün yetiştiriyorsun. İdare
iyi bütün yetiştirilenlere bu sene mükâfat
verecek.

— Ne yapayım mükâfatı be paşam. Şu
benim denk tüküncüğümü alsam, elimde
birkaç para geçsin.

— Salim ağa; idare, senin tütününü
de mübaya'e edecek hem de memlekette
herkesin tütün yetiştirmesini teşvik için
ikramiye verecek.

— Ne gibi Müdür Bey?
— Yani, meselâ sana tütün bedelinden
başka ayrıca yüz lira vereceğiz.

İhtiyar adamın yeşil gözleri güldü:
— Allah ömür versin paşam. Hükü-
met bizi düşündür. Fakir fukaranın hali
harap.. Bütün sene uğraşıyoruz, alyo-
ruz elimize kırk, elli banknot.. Bu zenaat
kolay değil Müdür Bey. Haçan fidesini e-
keriz, onu sulamak var, mahsul yetişin-
ce gelirler takdir memurları, yazarlar faz-
la fazla.. Ey, bakalım tütün bu kadar
var mı be müslaman.. Dilemezler. Abe
sonram da kaçağa verirsiniz deyirler.
Tübeler olsun. Tütün kurur, yapacak-
sın onları hevenk, alacakmış saçak altına.
Gelirler memurlar, tartarlar hevenkerin
bir kaçını, gene zam yaparlar. Lâkin kö-
tülükten değil Müdür Bey hatırlar kal-
masın, işkützar memurlar var ha.. Mecbur
olur insan zimmeti doldurmak için köyü-
r, molozu topalayıp tütün diye getir-
meğe..

Remzi Bey adamın bu izahatını fazla
bulmuş olmak ki öndeki kâğıtları karış-
tırdı ve arasında igne ile birbirine
iştirilmiş bir tomar kâğıt çıkardı:

— Haydi git muameleli yaptır, tütü-
nünü parayın al..
Çiftçi sevine sevine odalarda kâğıdını
doladırdı, ve on denk tütünü için eli lira
parayı alarak köyüne gitti.

Köyde Salim ağanın da iyi bütün ye-
tiştirildiğini ikramiye alacağı şayi olmuş-
tu. Her kafadan sen çıkıyor, yerliler Ru-
meliden gelen bu muhacirlerin açık göz-
lülüğünü çekemiyorlar:

— İyi insanları olsaydı güvârlar onları
kovmazdı. Aramız karıştırdı, bizim iş-
me kesat getirirdi. Diye dedikodu ya-
pıyorlardı.

Inhisar idaresi ikramiye vermek için
zürran kaçakçılığa bir âlâkası bulun-
mamamı şart olduğundan tetkikat yapıp-
tırıyor. Salim ağa halindeki evrak ta
nahiye müdürüne havale edilmiş, müdür
bu mesele hakkında tahkikat yapmak için
köye gelerek muhtardan izahat istemişti.
Zavallı muhacirin hem tütününü eli lira
ya satması, hem de yüz lira mükâfat al-
masını çekemiyenler muhtarın kulağını
büktüler. Satılmış dayı da nahiye müdürü
Rahmi Beye (falan senesinde işbu zur-
ran yedinde bir tabaka tululmuştur) di-
ye ilimhâberi dayadı. Müdür gayet vic-
danlı, vazifefinas bir adamdı. Bu iş ha-
kikatını anlamak için çiftçinin ifadesine
müracaat etti; fakat işin çetinleşip, yüz
liranın suya düştüğünü anlayınca çiftçi
kederlendi. O gece muhacir takımı top-
lanmış bir evde iştret ediyorlardı. Salim
ağa da oraya gitmişti. İçlerinden biri
kadehe rakı koyarak uzattı:

— İç be Salim ağa..
— Bu ihtiyar halimde bu zıkkım iç-
mem, lâkin benim için ölmek lâzım. Ver
içeyim de öleyim be Hasan ağa..

İhtiyarın keder ve muhtarın yediği hal-
la namusu lekelenmiş olması çok ârina
gittiğinden bir kadehle sarhoş oldu:

— Çocuklar be.. Satılmış dayı kendini
köydeki çomarlara sattı. Bu Rahmi Efen-
diyi iyi adam sanardım. Meğerse o da
cilk yumurta imiş. Kızanlar evde sevinir-
lerdi. Şimdi ağlaşırlar fakirler. Hiç
olmazsa alacaktım biraz para, yapacak-
tım başımızı sokacak bir evceğiz..

Arkadaşları:
— Merak etme bir çaresini buluruz.

Diye teselli vermek isteyince adam büs-
bütün taştı:

— Rahmi Efendi ne bakar bu Satıl-
mışın sözüne. Yazsardı bu adam temiz-
dir. Yırtacağım o ki yanları, lâzımgelir
ki şimdi vurayım muhtarı, müdürü de.

Muhacirler, en ihtiyarları bulunan
Salim ağayı çok severlerdi. Aralarında
fısırtırsı bir şeyler konuşurlar sonra:

— Salim ağa dediler. Madem ki o
yaptı bu sütsüzlüğü biz de ona yapaca-
ğız bir kahpelik. Muhtarın içmek için
evinde tütün saklı.. Sezdirmeden git onun
tütün müdürüne haber. Bir kez kollarız evin
etrafını kaçırmışın..

..Ertesi gün ihtiyar ata bindi. Daireye
giderek muhtarın evinde kaçak tütün ol-
duğunu söyledi. Köyle jandarmalara talip
memurları geldiler. Satılmış dayının
sandığına kırk kilo tütün buldular. Yapı-
lan tahkikat neticesinde kaçak tütünü
yakalanan muhtar işinden çıkarıldı. Ve
yüz liraya yakın ceza; nakdi ile mahkûm
edildi. Salim ağa, evvelce kaçakçılığı bu-
lunmasından iyi bütün yetiştirmesine ra-
ğmen ikramiye alamadı; fakat muhtarın
ceza; nakdisinden muhbir sıfatı eline
epeyce para geçirmişti. — O.N.—

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL:
18: Plâk. neşriyat. 19: Mesut Cemil Bey
tarafından çocuklara masal. Ajans haberleri.
19:30: Türk müziği neşriyatı (Eftalya Sadi H.
Sadi B. Refik B.) 21: Ajans haberleri ve borsa.
21:30: Radyo orkestrası.

ANKARA:
12:30: Ankara-İstanbul nakil. 18: Orkestra.
18:40: Alaturka saz. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1415 m.
17:55: Solist konseri. 18:50: Müsababe. 19:20:
Piyano ile sonatlar. 19:50: Plâk ile hafif müzi-
ki. 20: Müsababe. 20:25: Aktüalite. 20:40: Spor
vesaire. 21:05: "Kadın düşmanı", isimli Eyaler"
in üç perdelik operet temsili. 23: Plâk. 23:30:
Dans müziği. 24: Müsababe. 24:05: Dans
müziğinin devamı.

BUDAPEŞTE E, 550 m.
17: Ufakçılara mahsus neşriyat. 18: Telefon-
ken gramofon plâkları. 18:50: Ders. 19:20: Pi-
yano konseri (Vladigerov bizzat kendi eserle-
rini çalacaktır). 19:50: Müsababe. 20:30: Pe-
ste opera binasından naklen Mozart'ın "FIGO-
RONUN DÜĞÜNÜ", opera temsili. Müteakiben
Sigan müziği.

VIYANA, 507 m.
17:20: Genç kızlara mahsus neşriyat. 17:40:
Çocuk mürebbiyelerine tavsiyeler. 18:20: Hali
hazır Avusturyalı bestekârlarının eserlerinden
parçalar. 19:10: Göz nasil iyi muhafaza edilir.
20: Popüler Avusturya operalarından parçalar.
21:15: Paula Gözger kendî eserlerinden. 22:30:
"Beethoven'in tecrübeleri" isimli temsili. 23:
Akşam haberleri. 23:15: Sen Florian kilisesin-
den org konseri. 23:45: Dans plâkları.

BÜKREŞ, 334 ve 1875 m.
13: Borsa haberleri. — Plâk. 14: Haberler.
Plâk. 18: Motoi orkestrası tarafından konser.
20: Üniversite dersi. 20:20: Plâk. 20:45: Kon-
ferans. 21: Radyo orkestrası tarafından senfo-
ni konseri. 21:45: Romanya üzerine Fransız
veya Alman lisanile konferans. 22: Senfonik
konserinin devamı. 22:45: Haberler.

BRESLAU, 316 m.
19: Kuartet tarafından aşk şarkıları. 20: Mil-
li neşriyat. 21: Günün kısa haberleri. 21:10:
Umumi halk dansları. 22:10: "Werkverrat", i-
simli skeç. — Haberler ve saire. 24: Dans ve
eglenceli müziği.

YENİ NEŞRİYAT
Anadoluda eski çocuk oyunları

Konservatuar Müdürü Demirci oğlu
Yusuf Ziya Beyindir. Yıllardan beri Ana-
doluda yapılmakta olduğu (folklor) ara-
ştırmalarında toplamış ve yazmıştır.

Yüz iki sayfa tutan bu kitapta almış
tane çocuk oyunu vardır. Türk orijinali-
tesini ve milli kültür zenginliklerini gös-
teren bu kıymetli eseri herkese tavsiye
ederiz.

— Peki amma, senin bu halin-
den bir şey anlamıyorum.
Başımı annemin yüzüne yaklaştı-
rdım, ağzımı açarsam..

— Hoh!
Dedim.
Annemin gözlerindeki korku bü-
yüdü, yanaklarında hafif bir pem-
belik uçtu:

— Sende bugün bir gayritabiliş
var, Hüsvrev!
Onun merakını, endişesini yatış-
tırmak istedim:

— Hayır! Bugün, neşem var, o
kadar.. Tam istediğim gibi bir
memuriyet buldum.

Annemin rengi yerine geliyor
du:
— Bunu evvelden söylesene!..
İnsanı üzme olur mu? Vallahi he-
lecanım tutmuştu. Nerede memu-
riyet buldun? İnşallah, İstanbul
da ya?

Gözlerimi kapadım;
— Maalesef değil..
— Ah, bu fena!
— Hayır.. İstikbalim içim ıy-
tır.. Bir müddet taşrada dolaşacağım..
İstanbulda tembelliğe alıştım, küf-
lendim kaldım.
— Annem, tafsilât istiyor; ben, o-
nu tatmin edecek cevaplar veri-
yorum. Fakat için için öyle gülü-
yorum ki..

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

— Merak etme bir çaresini buluruz.

SÜMER SINEMA'da

(Eski Artistik)
Yarın akşam ilk defa olarak
nefis şarkıları herkesin ağızda
dolaşacak olan

TALİ Kuşu

mükemmel ve zengin komedi
müzikalini gösterecektir.

Baş rolde:

GUSTAV FROELICH

Rejisörü: Geza von Bolvary

Musiki: Robert Stolz

İlaveten: FOX JURNAL

Bugün ve yarın son olarak:

HARP filmi. (14378)

15 Mart Perşembe akşamı

TÜRK sinemasında

Cazibeler yıldız

FLORELLE

ve Paris sahnelerinin en

komik artisti

DUVALLES

Mevsimin en güzel komedisinde

BİR SAATLİK

MİLYONER

KAHKAHA - NÜKTE - NEŞE

Bir Pathe Natan filmi [14376]

Yarın akşam saat 21 de

SARAY (Eski Glorya'da

Meşhur ve dehaikarı violonist

ERICA MORINI tarafından

BÜYÜK KONSER

Programda: Paganini, Tartini,

Mendelssohn, Bach, Beethoven,

Mozart, Couperin ile Moise Pa-

ganini'nin meşhur fantezisi

(4 ncü kordda) biletler evelden

alınabilir. Fiyatlar: 75-100-150

ve 200 Kr. (14380)

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Bu akşam

saat 19,30 da

İSTANBUL

EFENDİSİ

Yazan Müşahib zade

Çelâl

Umuma.

1212

Tayyare gemileri ve silâh yarışısı

Hiç şüphe yok ki, tayyare gemileri deniz ve hava kuvvetlerinin en mühim cüzüleri. İçlerinde geniş iniş kalkış meydanlarına malik bulunan bu gemiler, yirmi, otuz tonluk hacımlarına rağmen, saatte elli altmış kilometre süratle seyredebilecek kabiliyettedirler. Tayyare gemilerinin böyle yüksek seyir süratine malik olmaları onların askeri kıymetleri noktasından değildir. Bilâkis bu süratin lüzumu teknik mülâhazalara dayanmaktadır.

Bu yüksek süratten maksat, tayyarelerin iniş ve kalkışlarını kolaylatmaktır.

Tayyareler havalanırken, gemi olanca hızı ile rüzgârın aksi cihetinde seyrederek, tayyarelerin denize ve havaya nazaran yüksek bir sürati nispiye olmalarını temin eder. Keza tayyarelerin inişinde de aynı şekilde seyrederek iniş sahasının nispi uzunluğunu uzatmış olur.

Dünyanın en büyük tayyare gemilerine malik olan devlet Amerika kadır. Yukarıda resmini gördüğümüz "Sarratoga" Amerika donanmasıdır.

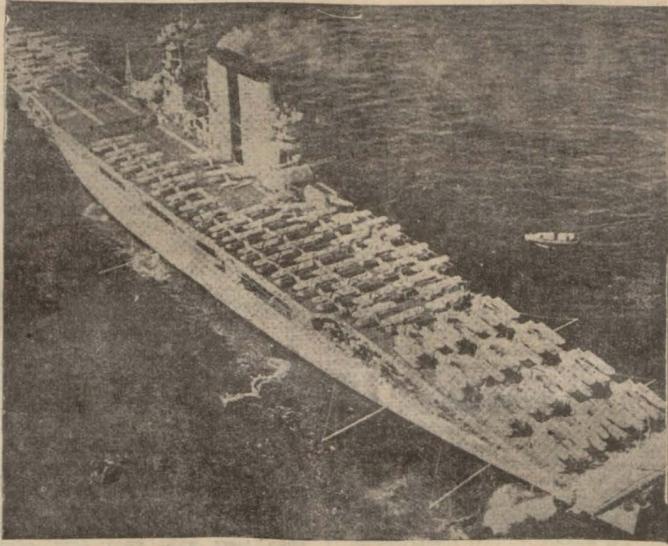
"Sarratoga" 33000 ton hacminde, 270 metre boyunda bir gemidir.

180.000 beygir takatindeki turbin - Jeneratör grubu, gemiye saatte 60 kilometrelik bir seyir sürati verebilmektedir. Geminin tayyarelerini hangarlardan üst geyere çıkarmak, denize düşenleri içeriye almak için müteaddit asansörler, vinçler vardır.

Büyükükle "Sarratoga" dan sonra gelen ve gene Amerika donanmasına ait bulunan daha iki gemi vardır: (Lexington) ile (Langley). (Langley), 25.000 tonluk "Lexington" dan daha küçükür.

Büyük donanmaları bulunan devletlerin hepsinde bu gemilerden vardır: İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya...

Tayyare gemilerinin en büyük

Dünyanın en büyük tayyare gemisi "Saratoga"

mahzurları yalpa yapmalarını yalpayı durduracak "Jiroskop" Bu mahzura karşı, yeni gemilerde tertibatı yapılmaktadır.

Pilot brövesi alanlara ikramiye

Fransa, gençliğin hava turizmine göstermekte olduğu alakayı daha ziyade körükleyebilmek için 1934 hava bütçesine, bir ikramiye faslı koymuştur. On sekiz yaşından yukarı ve otuz yaşından aşağı olan her Fransız kendi nam ve hesabına pilotluk brövesini aldığı takdirde 1500 franklık bir mükafata hak kazanmış olacaktır. Devlet hesabına havacılık tahsil edenler bu ikramiyeden istifade edemeyeceklerdir.

İngilterede hava günü

İngiliz İmparatorluğu Hava Cemiyeti 24 Mayıs günü için bir "Empir Air Day" hazırlamaktadır. O gün her İngiliz istediği hava meydanına, istediği tayyare fabrikasına girebilecek, gezebilecek haklarına malik olacaktır.

5 milyon dolarlık yeni bir balon

Amerika Birleşik Devletleri, "Vaşington" ile (Cap) arasında bir hava yolu tesisine karar vermiştir.

Brezilyadan geçecek olan olan bu yolda tayyare yerine kabili-sevk balon kullanılmasına karar verilmiştir. Bu maksatla Nafia Da iresi 5 milyon dolar tahsis edecek tir. Yeni kabili-sevk balonun boyu: 155,50 metre; kütürü: 36,26 metre; gaz hacmi: 106,412 metre mikâbi; boş iken sikleti: 67,044 k'logram olacaktır. Her biri 650 beygir kudretinde sek'z motoru bulunacak; azami 160 kilometre süratle süratle seyredebileceklerdir.

Balonun, her seferini 120 saatte yapabileceği ve 20 ilâ 30 yolcu ile 5000 kilogram eşya taşıyabileceği ümit edilmektedir.

ASKERİ TAYYARELER

"MUREAUX - 170. C - 1.," AVCISI

"Mureaux - 170 C - 1.", 1932 Tayyare salonunda teşhir edilmiş bir Fransız avcısıdır. Bu tayyarenin S. T. Aé. de geçirmiş olduğu tecrübelerde verdiği evsaf, onun, iyi bir avcı olduğunu göstermiştir. Bu evsafın bazı kıymetleri şunlardır: 4.750 metre irtifaındaki sürat: 375 kilometre; irtifa gayesi: 10.400 metre; bu irtifa çıkış müddeti: 28 dakika, 46 saniye. "Mureaux - 170. C - 1." avcısının askeri teçhizatı iki adet makineli tüfek ile bir telsiz cihazından ibarettir.

Kanat kısmı. — Monoplan olan tayyarenin, kanadı iki kısımdan teşekkül etmiştir. Gövdenin iki yanında kalan bu kısımların her biri, gövdeye ikişer giriş ile tutturulmuştur. Gerek iskeleti, gerekse kaplaması tamamen madeni olan kanadın inşaatında kullanılan halita "L. 2 R." dir.

Kanatçıklar. — Aynen kanatların inşaatında olan kanatçıklar, idareye kolaylık olsun diye tavizli dir.

Gerek kanat kısımları, gerek kanatçıklar her hangi bir muayene tamiri mümkün kılabilmek için hücum cepyelerinden sökölüp takılabilir parçalıdır.

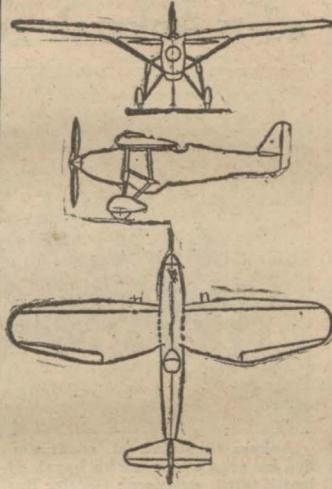
Dikmeler. — Tayyarenin iki tarafında, kanat kısımlarını gövdeye irtibatlayan, mail vaziyetli, ikişer dikme vardır.

Gövde. — Yarım beyzi maktalı olan gövde dört girişlidir. Kaplamasıyla beraber, kanat gibi, tamamen madenidir. Motorun bulunduğu kısım ile diğer kısmı birbirinden ayıran bir yangın bölmesi vardır.

Uçuş kumandaları. — Uçuş kumandaları, kablo yerine, bir takım ince borulardan müteşekkildir. Bu borular bilyalı yatakları bulunan kulakçıklara ulaşmaktadır.

Kuyruk takımı. — Kuyruktaki takımların da inşaatları kanatlarındakine gibidir.

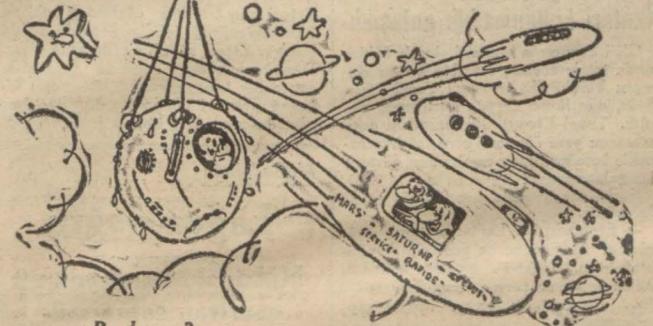
İniş takımı. — İniş takımı, bir-

birinden müstakil ve her birinin V şeklinde bacakları bulunan iki tekerlek ile mafsallı bir kuyruk mahmuzundan ibarettir.

Mizah Köşesi

Yirmi sene sonra Stratosferde tetkikat yapan bir âlim

— Bu da ne ?
— Belki yirmi sene evvel havalandıp buralarda takılıp kalırdır !

Telefon parasından 2 pavyon

(Başı 1 inci sahifede)
Bu şekilde mevzuu bahsalmıştık. Maarif vekâleti, evvelce belediye bir tezkere göndermiş ve yeni belediye bütçesinde hastahaneler masraflarının noksan gösterildiği öğrenildiğinden bahisle geçen eski seneler mikdarına çıkarılması ve aynı zamanda Tıp fakültesine yardım olmak için yeni bütçeye yüz bin lira ilavesini ve Cerrahpaşada bir pavyon inşası temenni edilmişti. Belediye hesap işleri müdürlüğü, bu yüz bin lirayı bulmağa imkân görmemiş ve bir süre bulmasını şehir meclisine arz etmiştir.

Cevdet Kerim Beyin beyanati
Şehir meclisinin dünkü ictimamında, bu tezkere için bütçe encümenine havalesi takarrür etmiş, fakat bu sra da Cevdet Kerim Bey söz alarak demmiştir ki:

"Bütçenin vaziyetini hepimiz biliyoruz. Bunun bütçe encümenine havalesinden herhangi bir faide mülâhaza edemiyoruz. Kabilse heyeti ümmiyede buna imkân bulunması lâzımdır. Ben, şahsen, bu seneki bütçemizin istenen mikdarı değil, dört te birini bile ayırmak imkânını görmüyorum. Diğer taraftan bunun temini gerek şehir hastahaneleri için, gerek vilâyetimize şeref ve faide veren Üniversite tip kısmı için de bir zaruret hâlidir. Şu halde yegâne çare ancak, telefon şirketinde biriken fazla paraların gene bu şehir halkı için çok zarurî olan bu işe, abonele tarafından tahsisinin bir şekilde bağlanmasının temini olabilir.

Milli ve ictimai her işte en önde yürümek müsabakasında daima birinci ciliği muhafaza eden İstanbul halkının seve seve bu işe muvafakat edeceği muhakkaktır. Ben görüşüm, bunun için iki şekli hal gösterdiler:

1 — Kanun ile.
2 — Hak sahiplerinin teker teker belediyeye veya göstereceği bir makama haklarını hibe ettiklerine dair tahriiri müracaatları.

Kıymetli ve muhterem matbuatımız vasıtasıyla yapılacak olan ve yapılmakta bulunan neşriyat ta, hemşerilerimizi bilâ istisna bu hayırlı işte rekabete sevkeder. Binaenaleyh Cerrahpaşa veya Hasekide bir veyahut iki hastahane birer pavyon yapmak için karar verilmiş ve halkın alakasına müracaat için de bir büro teşkil edilmiştir. Bu iş intaç olunsun.."

Avni Bey diyor ki.
Avni Bey söz alarak demmiştir ki: "Cevdet Kerim Beyin noktasına nazaran aynen istiyorduk. Yalnız Maarif vekâletinin tezkeresindeki hastahane masraflarının yeni bütçede indirildiği noktasına temas etmek isterim. Daimi encümen, şimdiye kadar hiç bir bütçede hastahane masraflarına dokunmamıştır. Yalnız işe maddeleri uzulmaktır. Yapılan tenzilatın bundan mütevellit olduğunu söylemek isterim.."
Cevdet Kerim Bey, gerek belediye

nin başında bulunan Muhittin Beyin ve gerek şehir meclisinin meclisinin umuru sikkisi üzerinde ne kadar titiz oldukları görüldüğünü kaydederek bunun herhangi biri tarafından Maarif vekâletine yanlış aksettirilmiş olduğunu, Ankarada iken lâzım gelenlere bu hususta verdiği izahatın arlarca da kanaatbahış görüldüğünü söylemiştir.

Muhittin Beyin beyanati
Muhittin Bey de, Cevdet Kerim Beyin teklifine makâmın iştirak ettiğini kaydederek demmiştir ki:

"Telefon ücretinden fazla alınan mikdarın belediye hesabına abonele tarafından teberrü teşebbüsüne girişilmiştir. Ben de ilâve etmek isterim, hastahanelerde servis azalmamış, bilâkis Tıp fakültesi heyeti etibasının iştirakine tekiye edilmiştir. Bütçede indirilen mikdar işe mikdarından ve yeni şerait içinde fazulî görülen masraflardan ileri gelmekte dir.."

Neticede, hastahane masraflarının mahiyetini indirilmiş olmadığı anlaşılıp ve telefon paralarının karşılıklı gösterilmek suretile Haseki ve Cerrahpaşa hastahanelerine birer pavyon inşası imkânının tayini muvafık görülmüştür.

Görülüyor ki fazla telefon ücretlerinin Tıp fakültesine tahsis hakkındaki umumi kanaat, Şehir meclisinin bu karar ile de tekiye edilmiş olur. Bir taraftan Tıp fakültesine yardım imkânı bulunacağı gibi, şehir ve tip âlemimiz de iki yeni pavyon daha kazanıyor. demektir.

Diğer taraftan bu fikir şehrimizdeki doktorlar arasında da büyük bir alakayı uyandırmıştır. Bu bahiste fikir serdetmeğe salâhiyyetleri doktorların ve hocaların hemen hepsi de Tıp fakültesine yapılacak yardımın en isabetli bir karar olacağını söylemektedirler.

Tevfik Salim Paşa da aynı fikirde
Bu hususta Tıp fakültesi dekanı Dr. Tevfik Salim Paşa ile de görüşüldü. Tevfik Salim Paşa bize dedi ki: "Tıp fakültesi; büyük bir inkişaf başlangıcındadır. Bir çok ecebî hocaların da inzimamile çok kuvvetlenmiş olan tedris heyeti, bugün faaliyetlerinin büyük bir kısmını İstanbul halkının sikkî hizmetlerine hâsretmişlerdir. Buradaki şehir ve hükümet hastahaneleri Personel itibarile çok mükemmelleştirilmiştir.

Fakat gerek yatak adedi ve gerek hastahanelerimizin sikkî tesisatı me-deni bir halkın ihtiyacını temin etmekten çok uzaktır.

Hükümet devlet bütçesinden büyük fedakârlık yapıyor. İstanbul halkının hakkı olan bu telefon parasının en iyi sarfolunacak yeri zannınca bu müesseselerin ikmal hususudur.

Binaenaleyh paranın mevzuu bahis vaziyette sarfı fikrini büyük bir sevinçle karşılarız.."

M. Yevtiç misakın ehemmiyetini anlattı

(Başı 1 inci sahifede)

bunlardan mütevellit taahhütlere istinat ve beynelmilîl rabitaların kuvvetlendirilmesi sulhın milletler cemiyetine ve onun misakına merbutiyet yolunda inkişaf etmekte bulundugunu ehemmiyetle kaydetmiştir. Mumailiyh bu münasebetle bazı devletlerin Milletler cemiyetini terkmiş olduğuna, dörtler misakının akdinden ve küçük itilâf misakının inza ve tasdikının yildönümünden bahsetmiştir.

Nazır umumi ve müşterek bir âleka ve menfaat arzeden bütün meselelerde mevcut olan nokta nazar ayniyetinin küçük itilâfın müşterek bir işiyet takip etmeye ve merkezi Avrupa da iktisadi ve siyasi münasebetleri inkişaf ettirmeğe kat'î surette azmetmiş olduğuna isbat etmekte olduğunu söylemiştir.

Nazır sözüne devamla demmiştir ki: Yugoslavya bütün milletlerin sulha olan haklarına hürmet ve komşularının haklarına işe bilhassa riayet eder. Fakat kendisine karşı da aynı suretle hareket edilmesini haklı olarak ister ve bunu temin için bütün kuvvetiyle çalışacaktır. Hükümet geçen temmuz ayının döndüğü müteakabin nazırın nazır olan Londra mukavelenesinin iste bu zihniyetle imzalamıştır.

Balkanlar

Bu mukavelenemenin sulhın tensiki maksadiyle mütemadiyen sarfedilmekte olan mesai zincirinde hususi bir manası vardır. Balkan milletlerinin mukarretini temin maksadiyle daha kuvvetli bir faaliyetini bu mesainin tabii ve içtinabî nakabil neticesi olmuştur. Gerek Balkanların vaziyeti ve gerek Avrupa'nın umumi vaziyeti bizi bu mukarrete doğru sevk etmiştir.

Cihani idare eder mevkide bulunan bazı milletlerin tatbik etmekte oldukları usuller şarkı Avrupa'nın küçük milletlerini yekdiğerlerini müteakabile tutmaya ve birbirlerine müteakabile yardım etmeye sevk etmiştir. Küçük itilâfın teşkilî muvaffakiyeti elde edilmeden sonra ve bununla müvazi olarak ve siyasi faaliyetimizin bir mütemmimi mahiyetinde olmak üzere sira, Balkanlarda sulhın tensiki ve teşriki mesaide bulunması için bir anlaşma vücutte getirmeye gelmiştir. Balkan siyasetimizin ihtiyatkar geyesini hiç bir zaman gözönünden uzak tutmayan Yugoslavya hükümeti, Balkan devletleri arasında bir itimat havası yaratmak üzere çalışmak ve teşriki mesaide bulunmak ve keza Balkan masasının feci izlerini silmek için sarfı gayret eylemek bahsinde hiç bir fırsatı kaçırmamıştır. Geçen ilk bahardan beri Cenevre'de ve yazardan beri Londra'da beynelmilîl telâkiklerde umumi mesaiye iştirak etmekle beraber Yunanistan, Türkiye ve Bulgaristan ile, münasebetlerimizin daha iyi bir surette inkişaf etmesini ve müşterek mesaimizin Balkanlarda vaziyetin tar-

sini maksadiyle tensik olunması imkânlarını araştırdık.

Yugoslavya - Bulgaristan
Yugoslavya hükümetinin uyanık olan dikkati ve devamlı mesaisi, Bulgaristan krallığına doğru tevcehî etmiştir. Birbirine o kadar yakın olan iki komşu millet arasında, bundan pek az bir zaman evvel mevcut bulunmuş olan münasebetleri pek âlä biliyorusunuz.

Yugoslavya cesaretle mukarret yoluna girdi, bir takım fedakârlıklar kabul etti. Bulgaristanla olan münasebetlerinde daha iyi günler bekledi.

Yugoslavyanın arzu etmekte ve Bulgaristanı karşı talibini istemekle olduğu mukarret ve teşriki mesai siyaseti emniyet ve sükün hissinden müstemdir.

İste Yugoslav milleti evvelâ Belgrad istasyonunda ve sonra Eksinograd'da Yugoslav ve Bulgar kralları arasında vuku bulan ilk telâkikiyi böyle bir hisle selâmlamıştır. Bilhassa Yugoslav milleti geçen kânunvevvel ayında Bulgar kralı Boris ile kraliçe Joanne Yugoslavya kral hanedanının resmen ziyareti ettikleri sırada kendilerini bilhassa alkışlamıştır. Bulgar milletinin bu hisleri anlamış ve buna dostane mukabele etmiş olduğunu memnuniyetle gördük ve işte bu sulh ve daha mesut günü bir istikbalî böyle bir şekilde arıyoruz.

Yugoslavyanın Balkan siyasetinin mazide derin kökleri vardır ve bu siyaset onun için bir ananedir.

Yugoslav hükümeti böyle bir Balkan siyasetinin millî hürriyetini bir garanti ve daha iyi bir istikbalin zammı olduğunu âdetâ sevk itilâf ile anlamaktadır. Bu sebepten dolayı ne reden gelirse gelsin ecebî mütearrızlara ve onların Balkanlardaki şursuz mütefiklerine karşı sonuna kadar mücadele etmeğe azmetmiş olmakla beraber Balkanların halâs istiklali için bütün Balkan milletleri ile uzlaşmaya ve beraberce çalışmaya daima hazırdir.

Müzakereler

Kral Alexandr'in ve kraliçe Marinin Dobrice ve Korfu seyahatlerinin ve Kral ve Kraliçenin Sinaia, Euxinograd ve İstanbulu yapmış oldukları tarihi ziyareti hatırlatan "bu noktada bütün mebuslar ayağa kalkarak kralı uzun uzun alkışlamışlardır", nazır, bu ziyaretileri müteakip hemen bir Balkan itilâfı akti maksadiyle mesul hükümetler arasında müzakerelere girişmiş olduğuna beyan etmiş ve demmiştir ki:

Balkan anlaşma misakı

"Bu müzakereler şubat ayının bidayetine kadar bilâfâsıla devam etmiş, Belgrad'ta hitama ermiş ve Atina'da 9 şubat'ta Balkan anlaşma misakının imzasına münce olmuş. Bu misakın esas ve gayesi Balkan yarım adasındaki devletlerin hudutlarının emniyetini ve devamlı bir sulhu tensik etmeyi istihdaf eden

bir Balkan itilâfidir. Misakı inza etmiş olan devletler sulhın tarsiini maksadiyle halâ hazırda Balkanlarda mevcut erazi statusosunu temin etmeyi teahhüt ve bütün Balkan hudutlarının emniyetini müteakabile tekeffül ve dolayısıyla misakı inza etmemiş olan Balkan devletlerinin hudutlarına da riayeti teahhüt eylemekte dirler. Misakla hüküm olan fikir Yugoslav yarım ananevi siyasetiyle temamiyle henk hâlidir: Balkanlar, istiklallerini müreffeh istikballelerini zamanı gibi muhafaza etmek hususunda mütefiklik müteakib kalmış olan münhasıran Balkan milletlerinin dir.

Arnavutluk ve Bulgaristanın inza etmemiş olduğu misak bu şekli ile bir takım itirazları davet edebilir, fakat unutmamak lazımdır ki bu misak Balkanlarda devamlı sulhu ve emniyeti tensik maksadiyle yapılmış olan ilk ve yegâne teşebbüstür. Misak şimdiki şerait tahtında tahakkuk ettirilebilecek şeylerin azamıdır. Bizim arzumuz daha ileridedir. Faaliyetimiz burada duramaz, misak Balkanlarda mübet bir itilâf ve sulh siyasetinin aletidir ve böyle olması lazımdır. Bu misak sulhu ve emniyete riayeti teahhüt şekline sokmakta ve umumi bir itilâfa ve teşriki mesaiye doğru götürmektedir.

Misakın ihlas ile kabul etmek ve hadim olması lâzım gelen ihyakar gayenin tefsirinde ve her türlü gizli düşünceleri atmak lazımdır. Dostane bir surette tefsir ve eyi bir surette tatbik edildiği takdirde bu muahede Balkanlarda entirika mücadele ve sürpris siyasetine nihayet verecektir.

Misakı doğrudan doğruya veya dolayısıyla her hangi bir millet aleyhine müteveccih bir ittifak ademek doğru değildir. Misak daha yüksek bir Balkan siyaseti maksadiyle Balkan sulhunu ve Balkan emniyetini istihdaf etmektedir. Bu, her hangi bir devlete karşı husumet mi demektir? Bütün Balkan işlerimizi ve bütün ihtilâflarımızı birbirimizle uzlaşarak ve hayırhahane hareket ederek biz Balkanlılar kendimiz haltemek istiyoruz. Balkanlarda kim olursa olsun siyasi alehti olmaması, ve tevlit edeceği menfaatler ne kadar cazip olursa olsun hiç kimsenin gayelerine hizmet etmemek bizim nazarmızda salim bir siyasettir. Bundan başka her türlü siyaset zararlı ve tehlikelidir. Bize lâzım olanların ve gavgarları üzerine emniyeti bina etmek istemenin ne kadar meşum olduğunu gördük

Yugoslavya misakı herkese karşı temamiyle dostane bir niyetle ve yüksek bir müşterek Balkan siyaseti gayesine ulaşmak maksadiyle imzalamıştır. Yugoslavyanın bilâistisna bütün Balkan devletleriyle dostane münasebetlerde bulunmaktaki olduğu iddia edilemez.

Yugoslavya Balkan milletleri ile gitgide sıkılaşan bu dostluk ve teşriki mesai siyasetine devam edecektir.

Daha ileri

Arnavutluk istiklalinin memleketi gerek Balkan camiasına, gerek beynelmilîl camiaya mümkün olduğu kadar faydalı azasından biri haline getirecek surette

Tekerlekler üzerinde, uzun seyirli amatissörler ve hava ile çalışır frenler vardır.

Motor grubu. — Tayyarede 500 beygir takatinde "12 Xbrs" tipinde bir (Hispano - Suiza) motoru vardır. Bu motoru beslemek için, tayyareye, uçuşa kabili terk olan 315 litrelik bir depo takılmıştır.

Pervane. — Pervane madenidir; ve göbeği üzerinde, hava mu kavemetine karşı bir takye vardır.

Tayyarenin boyu. — Kanat uzunluğu: 11,380 metredir; taşıyıcı sağı; 19,560 metre murabbadır; gövde boyu: 7,900 metredir. Boş iken sikleti: 1199; dolu iken: 1670 kilogramdır.

Evsafı. — 4750 metre irtifada sürati 375 kilometre; 6500 metrede 370,5 kilometredir. 1000 metre ye çıkışı 1 dakika 19 saniye; 4000 metreye çıkışı 5 dakika 3 saniye 6000 metreye çıkışı 8 dakika 5 saniyedir. İrtifa gayesi 10.400 metre bu irtifaa çıkış müddeti 28 dakika, 46 saniyedir.

Sinirlerinizi muhafaza için

tamamile mahzursuz olan

Bromural

komprimelerini istimal ediniz

Bromural, bilimsel tekiye edilmiş ve büsbütün zararsız bir vâlerian müstahzardır.

10 ve 20 komprimeli havi iuplerde eczanelerde reçetelle satılır.

tarsiini Yugoslavya siyasetinin ve mesai-sinin samimi bir temayülünü teşkil eder

Habsburg hanedanı

Habsburg hanedanının tekarr saltanat makamına getirilmesi meselesine söz nakleden nazır, böyle bir projenin gerek Yugoslavya ve gerek cihan efkârı umumiyelerinin dikkatini celbetmesi lâzımdığını söylemiş ve demmiştir ki: "Bizim de bu baktaki fikrimizi söylememiz hem hakkımız, hem vazifemizdir. Biz, bilhassa, bize çarparak kırılmış olan Avusturya - Macaristan saltanatının kısmen varisleriyiz. Habsburg saltanatının tarihi malumdur. Kat'î hüküm verilmiştir.

Habsburg saltanatının Macaistanda

olsun, Avusturyada olsun iadeten tesisi lehinde ciddi bir işe girişmek mevzu-bahs oldu mu kaderin cilvesi olacak, daima kan dökmüştür.

Roma mülâkâtı

Bize gelince, yaşayan Avusturya - Macaristan saltanatının karşısında ricat etmemiş olan Yugoslavya milleti onun hayali karşısında tabii hiç ricat etmez.

Yakında Romada Avusturya - Macaristan ve İtalya hükümet reisleri yekdiğerlerine mülâki olacaktadırlar. Bu zevat yalnız bu üç memleketle ait olan mühim işler için değil aynı zamanda bu memlekelerin vaziyetleri karşısında bütün Avrupa'yı alâkadar eden meseleleri, siyasi ve iktisadi münasebetlerinin imkânlarını görüşmek için telâki edeceklerdir. Şimdiye kadar görülecek olan bu işin ne şümülü ve ne de gayeleri hakkında hiç bir şey neğredilmemiştir.

Avusturya meselesi herhangi bir devletin menfaatlerini tatmin etmek için halledilemez ve halledilmemelidir.

Bundan sonra nazır silâhları bırakma meselesine geçerek Yugoslavyanın diğer devletlerle teşriki mesaiden hâli kalmaması ve bu mühim meselenin müspet bir surette anlaşma ile halli için elinden geleni yapmış olduğunu söylemiştir.

Nazırın beyanattı bütün meclis tarafından uzun müddet alkışlanmıştır. Tribünler dolı idi. Ve bilhassa sefirler heyetinin mevcut olduğu görülmüştü.

MÜTEFERRİK HABERLER

MAHKEMELERDE

Rüşvet vermiş

Maznun "rüşvet değil, sak-lasın diye verdim,, diyor

Palto çaldığı ve polise iki lira rüşvet teklif ettiği iddiasıyla tevkif edilen Yorgi oğlu Todorî'nin dün ağırcezaada duruşması yapıldı. Todorî, paltoyu çaldığını tamamiyle inkâr etti:

— İfademi bana zorla imzalatırlar! dedi.

Polise iki lira rüşvet verdiğine gelince; bunu tevil etti:

— Nezarethanedem, hırsızlarla bir araya düşmüştüm. Üzerimde iki lira para da vardı. Çalınmasın diye polis efendiye verdim!

Halbuki şahit sıfatıyla dinlenen bu polis efendi, parayı uzatırken kendisine:

— Aman, şunu al da, bizim kağıtları ortadan kaldır. . . diye ricada bulunduğu nu, parayı verirken yanında komiser muavinini ve diğer bazı emniyet memurları bulunduğunu söyledi.

16 yaşında olduğunu iddia eden suçlunun haklı yaşımlı tespiti için duruşması başka güne kaldı.

Yusuf Efendiye hücum edenler

Saman iskelesinde, Yusuf Efendinin üzerine hücum ederek cebinden yirmi beş lira parasını ve beş paket köylü cigarasını gasbetmekten suçlu İhsan ve Celâl Efendilerin duruşmasına dün ağırcezaada devam edildi.

Suçlu İhsan ve Celâl, bir iftiraya uğradıklarını, güpegündüz Saman iskelesinin bir yerde, kimseden para gasbedilemeyeceğini iddia ettiler. İddia makâmı, suçluların cürmünü sabit görenek haklarında ceza istedi. Suçlular, müdafaa şahidi dinleteceklerini söylediler. Mahkeme de bu isteklerini kabul ederek duruşmayı başka bir güne bıraktı.

Kantarı kullanmadığı anlaşıldı

Ölçü kanununa muhalif olarak dükkânında tamir edilmiş eski bir kantar ele geçen Yemşiköyde keresteci Yorgi Efendinin, dün ikinci cezaada duruşması yapıldı. Yorgi Efendi, dükkânındaki eski kantarını yeni ölçülere göre tamir ettirmekle beraber, bunu memuruna gösterip damgalatmamıştı.

Suçlu, mahkemede, kendini şöyle müdafaa etti:

— Efendim; ben kantarımı tamir ettirmiştim. Memuruna da gösterip damgalatcaktım. Fakat buna vakit kalmadı. Dükkânımda araştırma yapıp kantarı buldular. Bu kantarla, henüz hiç bir şey tartmamıştım..

Mahkeme, icabını düşünerek, kantarın tamir edilmiş nazarı dikkate aldı ve henüz kullanılmamasından dolayı suçlu Yorgi Efendinin beraatine karar verdi.

Beraat etti

Çeşme meydanında Kastamonulu kadıyıcı İsmail Efendi, Türk bayrağını tahkir etmek suçu ile dün ikinci ceza mahkemesi huzuruna çıkarıldı.

İddia edilmişine göre, İsmail Efendinin ruhsatıyesinin teklif etmek üzere dükkânına giren belediye memurları, kadayıfı, Türk bayrağını, belinde peştemal olarak kullandığını görmüşler. Bunun üzerine de hemen orada bir zabıt varakası tutup, İsmail Efendiye mahkeme vermişler.

Suçlu İsmail Efendi Türk bayrağına hakaret etmediğini, peştemal olarak ta kullanmadığını söyledi.

Mahkeme cürmü sabit görmiyerek ken disinin beraatine karar verdi.

Eroin davası

Osmanlı Bankasında bir kasaya eroin koyarken yakalanan Kaldiron ile bu davaya dahil olan Hikmet, Şaban, baklacı Yorgi, Davut, Şilton, Safra, Alber, İlya Tahsin ve Ömer Lütfi Efendilerin muhakemesine dün gümrük ihtisas mahkemesinde devam edilmiştir. Muhakeme bazı cihetlerin teklifine devam için talik edilmiştir.

Moskova sefirimiz geldi

Moskova sefirimiz Hüseyin Rağıp Bey dün mezunen İstanbul'a gelmiş tir.

Tarihî roman: 83

Güneşin Oğlu

Yazarı: İshender FAHREDDİN

Hurraraaaa...
Diye bağırıldı.

Hitay meydana atılan döğüşçü-yü uzaktan tanıdı. İçini çekerek yerinden hopladı:

— Baykut...
Ve yanındaki kartal başıyla dö-nerek:

— Onun ölümünü isteyen kimdir?

Diye sordu.

Ur muhafızı dudakları baktı:

— Bir şeyden haberim yok, Hitay! Bugünkü eğlenceleri Zipar hal kı tertip etmiş.

Hitay yerinde duramıyordu:

Baykut'u bu ölüme sevkeden adamı bulmak istiyordun...

Diyecek çadırından çıktı. Bora'nın bulunduğu çadıra doğru giderken, Ceylânın oğlunu karşılaştı. Birbirlerini mânâlı bakışlarla süzerek geçtiler.

Hitay'ın içine bir şüphe düşmüştü.

Koşarak reisin çadırına vardı.

Güneş'in oğlu, çoban kızının geldiğini görünce yanına çağırıldı. Re-ise:

— Sertelli'nin biricik kaplanı..

Diye tanıttı. Fakat, Hitay merak ve telaş içinde titreyordu. Elini meydana doğru uzatarak:

— Baykut, en azılı insanlarla bile döğüşmesini çok iyi bilen bir arslandır. Onu bu canavarım ağzına kim attırdı?

Dedi, Bora, meydana çıkan delikanlıyı tanıyamamıştı. Baykut olduğunu anlayınca:

— Çabık onu meydana dan cekiniz!

Diye haykırdı.

Reisin sesini işiten olmadı.

Herkesin kulaklı tıkanmış, gözleri açılmıştı.

Meydanda döğüş başlamıştı.

Hitay da şaşkın şaşkın bakarak diğer seyirciler gibi bu heyecanlı döğüşü seyre daldı.

Baykut bütün türk akıncılarının ve bütün Zipar halkının merak ve

heyecanla kendisini seyrettiğini görüyordu.

Yavaş yavaş öküzün yanına sokuldu.

Yaban öküzü aradığını bulmuştu.

Uzun boynuzlarını sallıyarak delikanlıın üzerine saldırdı.

Baykut derhal yere yuvarlandı..

Seyirciler öküzü yumruklarını sıkarak bağıştılar:

— Viyyyyyy.. Viyyyyyy..

Delikanlı bu vuruştan hiç müte-essir olmamış gibi görünerek hemen düştüğü yerden fırlayıp kalkmıştı.

Hitay geniş bir nefes alırken, dev yavrusu ilk atılışını yaptı.. Öküzün boynuzlarına sarıldı.

Hakikî boğuşma şimdi başlamıştı.

Baykut canavarın boynuzlarının arasında bir kuş gibi sağdan sola, soldan sağa dönuyor, fakat demirden bileklerle sarıldığı boynuzları bırakmıyordu.

Seyircilerin yürekleri ağzına gelmişti.

Herkes Baykut'a acıyordu.

— Bu delikanlıya kim kaydı?

— Bu arslan yürekli çocuğu kurtarmalı..

Gibi sesler gittikçe artıyordu.

Hitay bir aralık meydana atılıp

VILAYETTE

Nümune hastanesi

Eski Tıp fakültesi hastanesinde keşif yapılıyor

Haydarpaşada eski Tıp fakültesi seririyat hastahanelerinin 250 yataklı ve tam teşekküllü bir nümune hastahanesi haline getirilmesi için faaliyete geçmiştir.

Sıhhiye müdürlüğü burada yapılacak tadilat için keşif yaptırmaktadır. Hastahane bu sene içinde açılacaktır.

Gizli nüfus

Nüfus umum müdürlüğü, saklanmış olan nüfustan ne kadarının yeni af kanununda sonra nüfusa yazılmış olduğunu vilayetten sormuştur. Mik-darı tesbit edilmektedir.

Dut fidanı veriliyor

Ziraat müdürlüğü fidan tevziatına nihayet vermiştir. Yalnız dut fidanı verilmektedir.

Cevdet Kerim B. geldi

Bir müddetten beri Ankarada bulunan Cümhuriyet Halk fırkası İstanbul vilâyetinde ele heyeti reisi Cevdet Kerim Bey şehrimize avdet etmiştir. Cevdet Kerim Bey, kendisine görü-şen muharririmize şunları söylemiştir:

— İstanbul fırka kongreleri mu-karreratını takip için Ankaraya gitmişim. Lâzım gelen izahatı verdim. Birinci derecedeki ehemmiyetli olan ihtiyaçları ve kararları arz ederek döndüm..

Adliye sarayı enkazı yıkılıyor

Yanan adliye dairesi enkazının yıkılmasına bu sabah saat sekizden itibaren başlanacaktır. Ameliyat, adliyeden ve millî emlak idaresinden gönderilecek hususi memurlar huzurunda yapılacaktır. Müteahhit, binayı altı ay zarfında tamamen yıkıp, toprağını tesviye etmeğe mecburdur.

Hedmiyat esnasında, zuhur edecek silâh ve sair gibi emanet dairesi eşyalarını müteahhit aşabına iade edilmek üzere adliyyeye teslim edecektir.

Ameliyat esnasında eli amele çalıştırılacaktır. Bunların herhangi bir kazaya mani olmak için, başlarına demir taslar geçirilmeye düşünülmektedir. Duvarların yıkılması devam ettiği müddette, binanın yakınından kimse geçirilmeyecektir.

Fransaya iade edilecek olan fransız dolandırıcı

Fransada 15 milyon frank dolandırdığı olan M. Felix Andoin isiminde birinin Fransaya iadesi için Asliye birinci ceza mahkemesince isticvap edildiğini yazmıştı. Bu mesele hakkında Fransız konsoloshasinesinden verilen malûmata nazaran Felix Andoin 931 senesinde Fransada 15 milyon frank dolandırdığı ve bu cürmünden dolayı gıyaben mahkûm olmuştur. Bu adamın Türkiye'de bulunduğu haber alınmış olduğundan Türk zabıtası bir müddetten beri kendisini aramakta idi. Felix Andoin Fransaya adletmek üzere bir pasaport almak için konsoloshaneyine müracaat etmiş ve elinde mevcut olan eski pasaport, muntazam olmakla beraber bazı sahifelerinin yırtıldığı görüldükten sonra tahkikat yapılmaya başlanmıştır. Andoin hüviyetini itiraf etmek mecburiyetinde kalmış, Fransaya iade edilmeğe tercih ettiği söylemiştir. Bunun üzerine Fransa Hariciye nezareti maznunun iadesini Fransız sefaretine vasıtasıyla Hariciye vekâletinden istemiştir. Verilen habere göre, maznunun iadesi esas itibarile hükümetimizce kabul edilmiştir.

Tayyare Piyangosu

Dünkü keşidede ikramiye kazanan numaralar

4 bin lira kazanan

11759

1000 lira kazanan

5905

500 lira kazananlar

2903	3164	3594	4314	4391	5888
5976	6089	6616	6920	8092	8827
9178	9467	10181	10435	10909	11300
12055	13354	13360	13959	14409	15322
15560	15660	15673	16028	16237	16727
17060	17064	17637	18069	18093	18403
20477	20618	20806	20986	21590	22149
23125	23247	23417	23758	24328	24574
24642	24725	24807			

150 lira kazananlar

437	3342	3812	4197	5656	6740
9746	10397	10403	17138	18673	19859

100 lira kazananlar

980	1439	1489	3713	4481	4862
6032	7363	7850	8099	9600	10788
10883	11231	12636	13113	13435	18361
21227	22261	23299			

50 lira kazananlar

15	389	793	1078	1243	1723
2014	2073	2171	2482	2487	3312
4361	4970	5212	5387	5797	6275
6297	6503	6568	6638	7008	7616
7989	8042	8296	8542	8635	8642
8770	8975	9012	9016	9295	9531
9733	10404	11047	11920	12113	12194
12234	12236	12760	13235	13296	13328
13401	13943	14786	14862	15327	15472
15531	15703	15740	15786	15841	16896
16932	17009	17090	17201	17288	17491
17697	17791	18591	18690	18933	19469
19586	19601	19603	19679	19880	20307
20778	21442	21557	21845	21932	21933
21945	22278	22374	22550	22579	23261
23902	23913	24073	24175	24358	

30 lira kazananlar

469	726	848	898	1064	1070
1112	1449	1710	1796	1909	2086
2127	2386	2404	2785	2842	2860
2879	3003	3407	3467	3597	3704
3776	3804	3957	4048	4106	4292
4512	4571	4642	4644	4930	4943
5247	5354	5382	5382	5392	5809
6342	6387	7010	7033	7193	7398
7721	8080	8103	8183	8343	8314
8518	8993	9362	9513	9612	9812
10111	10419	10884	10989	11003	11390
11700	11857	11893	11958	12037	12224
12429	12462	12632	12766	12866	12876
13305	13423	13505	13711	13997	14044
14066	14212	14276	14473	1492	15056
15236	15405	15463	15491	15568	15887
15926	16028	16063	16423	16733	16841
16855	16950	16955	17250	17270	17372
17375	17491	17493	17590	17768	17925
18054	18385	18481	18539	18559	18993
19095	19135	19667	19738	19818	20133
20286	20405	20963	21006	21056	21226
21231	21860	21864	22137	22253	22400
22576	22663	23129	23168	23400	23430
23477	23561	23574	23868	24061	24119
24219	24363	24599			

Ankarada talihliler

ANKARA, 12 (Telefonla) — Tayyare piyangosunda ikramiye kazananlardan 30 bin liralık bilet Mukdim mahallesi istasyon binalarında Ali Efendide, 4 bin liralık bilet Kırkka-bayındı, 2 bin liralık bilet mühen-dis Galip Beyde, bin liralık bilet Nümune hastahanesi şoförü Şerafettin efendide.

Muallimlerin Bir dileği

İstanbul muallimler birliği tarafından dün şehir meclisi azasına matbu bir temenni varakası tevdi ettirilmiştir. Bunda Maarif idaresince teklif edilen muallimleri kıdem zamlarına iki senelik müterakim mesken bedellerinin üçte birinin tesviyesi için teklif edilen tahsisatın bütçeden tayyid edilmiş olduğu haber alındığından bahsedilerek Cümhuriyet ve inkılâb ilk safında yürüyen ve birçok ihtiyaçları bulunan muallimlerin bu haklarının mümkün olduğu kadar temini hususunu nazarı dikkate alınması istenilmektedir.

Mühim bir takrir

(Başı 1 inci sahifede)
kında Meclisin tenvir buyurulmasını temenni ederiz..

Bu takrir, lâyük olduğu ehemmiyetle karşılansın ve okunup teklif edildikten sonra cevap verilmeğe üzere mekama havale olunmuştur. Diğer taraf tan tramvay ücretlerinin tenzili, bir biletle muhtelif hatlarda seyahat edilmesi, bazı doğru hatlar tesisi hakkında da da Meclise diğer bir takrir verilmiştir.

Vali ve belediye reisi Muhittin B. dön Mecliste, bu takrir etrafında şu beyanatta bulunmuştur:

— Tramçay fiyat tarifisinin tesbiti, muayyen bir formüle tabidir. Uç ayda bir Nafia vekâleti, belediye ve şirket müesseselerinden mürtekip bir komisyon toplandı, yeni tarifeyi tesbit eder. Bu tarifeler, Nafia vekâletince tasdik edilir. Bu, mukavele böyledir. Bir biletle muhtelif hatlarda seyahat imkânının aranması da isteniyor. Bu da mukaveleye müstenit ve binaenaleyh Nafiaya raci bir iştir.

Bazı doğru hatlar tesisine gelince: Bu hatların meselâ Kurtuluş, Şişli, Maçkadan Fatih, Yedikule ve Topkapı yapılması isteniyor. Esasen Şişli - Sirkeci, Fatih - Beyazıt, Şişli - Aksaray gibi doğru hatlar vardır. Bunlar, teknik meselelerdir. Teklif edelim. İmkân bulabilirsek istenen diğer doğru hatların da tesisine çalışıyoruz. İmkân bulamazsak yapılacak şey de kal maz. Esasen tramvay tarifeleri meclisi âlinizde müteaddit defalar görüşülmüştür.

Bu izahattan sonra Cevdet Kerim Bey ve rüfekâsının verdikleri yukarı da yazılı takrir de nazarı dikkate alınarak makam tarafından izahat ve rilmisi takarrür etmiştir.

Bu sırada azadan Senihi Bey şunları söylemiştir:

— Şehrin, hemşehrilerin tramvaylardan çektileri eza ve cefaya tahammülleri kalmamıştır. Çok rica ederim, bu izahat yakında verilsin ve bu derde artık bir nihayet verilmesi çaresi bulunsun..

Macar Bşşvekili Romada

(Başı 1 inci sahifede)

yatmaktadır. Fakat Romaya gitmesi bir emri vâkidir. Çünkü 14 Marttan 18 Martta kadar Romada yapılacak olan Malta şövalyeleri içtimanda bulunacaktır. Acba bu ziyaret esnasında Dolfuss, Goemboes ve Mussolini müahakaları hakkında bir müzakere cereyan etmeyecek mi?..

Buna dair henüz bir haber tereshüh etmemiştir. Fakat herhalde Romada bu mesele etrafında İtalya Başvekili ile konuşacaktır.

talyanın vaziyeti Almanyaada bir teessür uyandırmıştır.

Berliner Tageblatt gazetesi bu hususta şunları yazmaktadır:

— Eger İtalya şimdiki siyasetinde ısrar edecek olursa, Avrupa kuvvetlerinin toplanması, Almanyanın lehinde olmayarak inkişaf edecektir. Almanyanın Avusturyaya ile olan münasebeti ise, Avusturyanın İtalya lehine derece inhimakile mütenasiben eksilecek veya azalacaktır..

Görülüyor ki Almanya İtalyanın siyasetinden endişe etmektedir. Acba bu Roma mülahatının neticesi ne olacaktır? Henüz bu malûm değildir. Ancak Von Papen'in Roma seyahatini bu mülahakatlardan sonrasya tesadüf ettirmesi şayanı dikkattir. Dün bu mesele etrafında aldığımız telgraflar şunlardır:

BUDAPESTE, 12 (A.A.) — Başvekili M. Gömbös refakatinde İtalyanın Budapeşte orta elçisi Prens Colunda, sefaret müstesarı M. Aport ve matbuat şefi M. Antal olduğu halde dün saat 13,40 da Romaya hareket etmiştir.

Kasımpaşa spor birliğinde konferans

Kasımpaşa Spor Birliğinde perşembe günü akşamı saat 21 de Dr. Hikmet B. tarafından "Sihhat ve spor, mevzuu üzerinde bir konferans verilecektir. İstiyen herkes konferansta bulunabilecektir.

çarpıyordu.

— Bu ne cesur delikanlı..

Yusuf Kemal Bey ikinci dersini verdi

(Başı 1 inci sahifede)

günüz muhtelif derlerde okudunuz. Fakat bu sualleri iyi cevap verebilmek için tekrar edeceğiz.

Osmanlı devleti zamanında ecebillerin mevkii, başka memleketlerdeki ecebillerden farklı idi. Osmanlı devleti hudutları içinde ecebillerin birtakım imtiyazları vardı. Kapitülasyonlar şark memleketlerine mahsus bir usuldür. Garpte ise böyle bir usul yoktur. Mesela Osmanlı devletinde, buradaki ecebiller aralarında çıkan her nevi ihtilafları bizim mahkemelerde değil, kendi mahkemelerinde hallederlerdi. Bu mesele kavanini şahsiye meselesine alakadardır. İkin hukuk kısmına giriyoruz.

İlk kapitülasyonlar 1060 mali senesinde Bizans İmparatorluğu tarafından Venediklere verildi. Bizanslı Osmanlılara miras kalmıştır. Osmanlı padişahları ise, kapitülasyonları ecebillerden müteakib menfaatleri temini için veriyorlardı. Padişahlar bu imtiyazları Babıaliye ferman şeklinde verirdi. Osmanlı devleti zaafı düştüğü vakitlerde bu imtiyazlar daha çok misameha hasası bulmuştur. Osmanlı devletine müteakib bir vaziyet almıştır. Burada kapitülasyonların tarihine girmeyeceğim. Yalnız, milli iktisadın ilerlemesine mani olan mali ve iktisadi kapitülasyonları anlatacağım.

Evelce, memleketinde mukim ecebiller "müstevli tüccar", adı verilirdi. Bunların bir çok imtiyazları vardı. 19 uncu asır başında vaki olan şikayetler ve talepler üzerine evvel Avrupa tüccarına, sonra da yerli tüccara memleketinde mukim ecebiller imtiyazları verildi. Görülüyor ki ecebiller tabiiyetindeki tüccarların hukuk ve imtiyazları uzun müddet sonra memleket tüccarına veriliyor. Binaenaleyh, ecebiller memleketleri ile ticaret, daha ziyade müstevli denen ecebiller tüccarlar elinde idi. Sonra Avrupa tüccarı, sonra hayvane tüccarı geliyordu. Harici ticaretten gümrük resmi almakta, Osmanlı devleti serbest değildi.

İhracattan resim

İlk zamanlar ancak yüzde üç gümrük resmi alınabiliyordu. Bu vakitlerde, mamül eşyaya, Avrupa memleketleri kapılarını kapamışlardı. Osmanlı idaresinin ticari minasabatta bulunduğu İngiltere, Fransa, İtalya ve İspanya ağır gümrükler koymuşlardı. Halbuki Osmanlılar %3 gümrük alıyorlardı. Onun için, Osmanlı devleti kapılardan mamül, gayri mamül her türlü eşya serbestçe girebiliyordu.

1838 muahedelerinde ihracat olunacak eşyanın %12, ithalattan da %5 reisin alınması telakkî edilmiştir. Bunun ne demek olduğunu tahmin edersiniz. Bu, şüphesiz, memleketin ticari muvazenesi için en büyük darbe idi. Alman tarihçi ve iktisatçı Frederik List meşhur bir eserinde diyor ki:

"İhracattan resim almak taraftarı olanlar Türkiye'ye gitsinler, onlar bu için hoşcaşlar, iyi bilirlen."

Bu sözlerin ne demek olduğunu, izahla lüzum görmüyorum. 1861 ticaret muahedelerinde ihracattan ve ithalattan yüzde selkiz vergi alınmamasına dair hükümleri ihtiva ediyordu. Fakat sonra, ithalattan alınacak vergi nisbeti yüzde bir kadar indirildi. Bundan başka Osmanlı devleti hiç bir iktisadi faaliyeti ihbarı alamazdı. Osmanlı devrinde her türlü san'at ecebillerin ihbarı altında idi.

Paris konferansından sonra yapılan bu muahedelerin müddeti bittikten sonra bir mesele ortaya çıktı. Osmanlı devleti, muahedelerin müddetlerinin bitmesi dolayısıyla mer'î olamayacaklarını söyledi. Buna karşı ecebiller devletler: "Hayır, dediler, sizin bize fermanla verdiğiniz imtiyazlar vardır. Biz asıl onları tanıyız. Muahedelerle bu imtiyazların muvakkaten kullanılmayacağını kabul etmişiz. Madem ki şimdi muahedelerin müddeti bitmiştir. O halde fermanlarda verilen imtiyazları dinleyeceğiz."

Bakınız, ecebiller devletler muahedelerin müddetlerinin hitamını nasıl tefsir ediyorlar, ve dediklerini yapıyorlar. Bu mesele kuvvetli ve zayıf olmak meselesi, yani kurt ve kuzu hikâyesidir. 1907 senesinde Osmanlı devleti ithalât gümrük resmini %8 den %11 e çıkarmak için ecebiller devletlere müzakereye girişti. Uzun boylu münaakaşalar oldu. Arada üç kuruş gibi ehemmiyetsiz bir miktar vardı. Ve bu üç kuruş ta memleketimize mal getiren ecebiller devletler tarafından verilmeyecekti, Türk milleti verecekti. Gümrük resmi %20, 50, 100 olursa o vakit bu artma, mal getiren ecebiller tüccarların vaziyetine tesir yapabilir. Haddi zatında, gümrük resimleri diye verilen resimler daima müstehzibin sırtına binmiştir. Bu noktadan dolayı ecebiller tüccarları yerli tüccarlarla daima rekabet edebiliyorlardı. Bu sırada, hususi bir protokol ile emlak satan alca ecebiller, cüz'î bir emlak vergisi vereceklerdi. Ecebiller tebalalar verilen bu imtiyazlar, Türk milletini ilerletmekten alıkoyma en kuvvetli manialar oldu.

Kapitülasyonları kaldırabileceklerini zannetmiyorlardı

Umumi harpte, Osmanlı devleti kapitülasyonları ilga etti. Ecebiller de aynı muamele yapıldı. Çünkü harp vardı. Devletlerle minasabetele kesildi. Fakat bunları ecebiller devletler protesto ettiler. Suyani dikkatli ki o zamanki mütefekkirimiz de protesto ettiler. Gene bu aralarda bazı yeni mali kanunlar, gümrük nizamları vücuda getirildi. Fakat harpte mağlûbiyet, bütün bunları altüst etti. Kapitülasyonlar iade edildi. Türkün yapıcı kuvveti olmasaydı, kapitülasyonlar hiç kalkardı. Size burada bir şey söyleyeyim:

Ankara'da, daha yakın zamanlarda, Ankara itilafnamesi görüşülürken Fransız murahhası, Türk murahhasına demiştir ki:

"Siz kapitülasyonları kaldırabileceğinizi mi zannediyorsunuz?"

Bu fikir, ecebillerin Türkün müstakil vaziyetini bir türlü huzmedemediklerini ne iyi gösteriyor.

Şu ufak bir misal daha söyleyeyim: Gene Fransız murahhası, Ankara'da, kapitülasyonlar hakkında bir formül bulmuştu. Bu formül bir madde olarak tespit ettirmek istiyordu: "Türkiyedeki ka-

pitülasyonlardan filân ecebiller devlet feragat eder..." Bu, ne demektir? Türk Murahhası bunun manasını anlamıştı. Şu cevabı verdi: "Kapitülasyonlar hak olduğuna kabul ediyorsunuz, halbuki biz bunun imkânız olduğunu zannediyoruz..." Tabii neticede bizim değişim oldu. Fransızlar, kapitülasyonların Türkiye'den kalkacağını bir türlü umit etmiyorlardı. Türkün büyük kuvveti bunu kaldırdı.

Dünyu umumiye

Kapitülasyonlardan sonra bir müesseseden daha bahsedeyim: Osmanlı devleti yalnız, ecebiller üzerinde hukuku düvelin verdiği hakları kullanılmaktan aciz kalmıyordu. Evvelce yaptıkları borçlarını, akdettikleri istikrazların, senelik taksitlerini de ödeyememesi yüzünden, memleketinde Dünyu umumiye idaresi kurulmuştu. Bu, mali nokta nazardan, devlet idaresinde devlet idi. Dünyu umumiye nazarı Osmanlı devletine sormadan vergileri topluyordu, masrafları yapıyordu. Ecebiller memleketlerde, büyük sanayi devri başladığı vakit, Osmanlı idaresinde, evvelce ilerlemiş olan dahili sanayi, sermayenin azlığı ve tekniğin noksanlığı yüzünden, olduğu yerde kalmıştı. Osmanlı devleti ilk zamanlarında, kendine göre, çok ilerlemişti. Fakat sonra, gümrük kapıları açık olduğundan, ecebiller devletler ucuz ve daha iyi mallarla rekabet ettiler, yerli sanayi tutunamadı. Osmanlı san'atı öldü. İthalatın, ihracattan fazla olması neticesinde ve seyrifesele, dünyu umumiye verilen paralarla, tediy muvazenesi bozuldu. Millettin müdehhar servetini de muvazenesizlik yedi, bitirdi.

Ticaret muvazenesi, bir memleketinde ihalat ve ihracatın gösterdiği muvazenedir. Tediy muvazenesi ise, ecebiller gemi kaptanların giren çıkan kıymetlerin, gemi navlunlarının, ecebillerin burada, bizim ecebiller memleketlerde sarfettiğimiz paraların, yani bütün milletin kesesi bir kese farzederek ve diğer milletlerin keselerine giden kıymetleri gösteren muvazenesi tediy muvazenesi derler. Zaman olur ki ticaret muvazenesi memleketin lehine görür. Zaman olur ki aksi olur. Bunları düstür tutmak doğru değildir. Asıl nazarı dikkate alınacak tediy muvazenesidir. Bazı bahiyar memleketlerde ticaret muvazenesi aleyhtedir. Mesela İngiltere'de böyledir. Fakat vapurların getirdikleri para, haric paraların İngiliz mallarının satıldığı, müstahkemlerdeki İngiliz ticari faaliyeti, ticari komisyonlar ve saire tediy muvazenesini İngiltere lehine yapar. Osmanlı devletinde ise ticaret muvazenesi daima aleyhte olduğu gibi, tediy muvazenesi daha kuvvetle aleyhte idi. Mütemadi ve senelerce hep mağlûbiyetle neticelenen muhabeleler de buna inzimam edince millet çok fakir düştü. Osmanlı idaresi, tediy muvazenesinin büyük açığını, asırlarca müdehhar sermayeden zana di. Evvelce elimizde, evrimizde bir çok kıymetli eşyalarımız vardı. Hepsinin satılır. Altınlarımızı, bakırlarımızı, yorganlarımızı hep sattık. Nerede o eski evlerdeki kıymetli eşyalar?.. Bitiren bunlar, tediy muvazenesinin açığını kapatmak için sarfedildi. Halk fakir düştü. Fakat topraklarımız çok zengindir.

İmperialisme karşısında Türkiye

Kapitülasyonlar vardı, dedik. Dünyu'nun: Zengin toprak var. Üzerinde istifa edemesini bilmiyen bir halk var. Buradan iyi bir emperyalizm hasası mi olur? Emperyalizm fikri Avrupa'da doğduğu vakit, Avrupa sanayi ilerlemişti. Halbuki Osmanlılık fakir, acizdi. Halbuki Osmanlı idaresi kuvvetli olduğu vakit, karşı cepheye bu idareye karşı beslenen emperyalizm fikri doğmuştu. Nihayet o hal geldi ki memleketi bölüştüler. İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya memleketi paylaştılar. Fransız Berutta niçin liman yapıyor, Ruslar Erzurum ta niçin simendifer yapıyorlardı? Çünkü kendi paylarını evvelden telakkî etmişlerdi.

Bu eski meseleleri Türk gençliğinin mukayese yapabilmeye için anlatıyorum. Çünkü sizler bu devirlerin içinde yaşamışsınız, başımızı eğmiyoruz. Osmanlı İmparatorluğunun ölümünü bekliyorlardı. Nihayet öldü.

Columbia Üniversitesi tarih profesörü muavini Edvartın 1923 senesinde neşrettiği bir eseri vardır. Bu kitabı okuyunuz, tavsiye ederim. Osmanlı devletine karşı beslenen emperyalizm fikirlerini izah eder. Sevres muahedesini bu fikrin bir şaheseri olarak görür. Hakikaten, düşman bundan güzel bir eser meydana getiremez.

Sevres muahedesinin mali hükümleri

Sevres muahedesinin mali hükümlerini tetkik edelim. Muahede bakarsak, bunları devlete. Ecebiller devletler güya Osmanlı devletine muavenet etmek istiyorlar. Bunun için mali bir komisyon teşkil ediyorlar. Bu komisyonca İngiliz, Fransız, İtalya murahhasları vardır. Osmanlı devletinden de bir murahhas rey'i işari sahibi olmak üzere bu komisyonca iştirak ediyor.

Türk gençliği, bu muahedeyi senin aklın almaz. İşte biz böyle yaşıyoruz. Bu mali komisyon, Türkiye'nin varamadığını teyit için tedbirler alacak, devletin bütçesini yapacak, bütçe mecliste tadilat uğrarsa gene bu komisyon tasvip edecek, bu komisyonca sorulmadan ecebiller veya Osmanlıya hiç bir imtiyaz verilmeyecek, maliye hıyeti teftişiyası bu komisyonca merbut bulunacak ve müfettişleri bu komisyon seçecek, gümrükler umumî müdürünü bu komisyon seçecek, komisyon dünyu umumiye meclisini kal durabilecek, lüzum görürse kendisi yerine kaim olacak, gümrük tarifelerini istediği vakit istediği şekilde değiştirebilecek.

Fakat şimdi düşünelim: Bu komisyon bu suretle topladığı paraları nerelere sarfedecek? Sorulara sarfedecek: Evvelce kendisi masrafları, askerlerinin memleketimizdeki işgal masrafları, muharebenin başından itibaren Osmanlı devleti topraklarından onların sarfettikleri meselelere, teşbaın ziyarı ve zararına.

Ve bütün bu masraflardan geriye kalan para da Osmanlı devletine sarfedilecek. Fakat, bilmiyoruz, geriye artık bir şey kalır mı? Gene, Sevres muahedesine göre kapitülasyonlar geri gelmektedir.

Gece deniz üzerinde pratika

Hudut ve sahiller sığhat umumî müdür-lüğünden: Geceyden serbest pratika almak için idarelerimiz müraacaat eylemeleri talimatnamemiz muktezasından bulunan süvarillerin, bu işte, gemilere ait sandallara kullananlarında, denizcilik bakımından, görülen mahzurlara binaen: Geceyden deniz üzerinde pratika vermeğe mezuun bulunan Büyükdere ve Çankaya Sahil Şubhye İdareleri haric olmak üzere, gece pratikası verilen diğer limanlarımızda, acenteler kendi sandalları gemiyde giderek pratika için karaya gelecek olan gemi memurunu Sahil Şub-

Hülâsa memleketi vaziyeti çok vahimdir.

Gazi Hazretleri tarihi nutuklarında memleketin düştüğü bu feci vaziyeti çok güzel ifade buyurmuşlardır. (Yusuf Kemal Bey burada, Gazi Hazretlerinin nutuklarından iki sayfa okumuşt.) Bundan başka yeni bir takım devletlerde kapitülasyonlardan istifade edecek. Mesela Ermenistan gibi. Gayrimüslimler istedikleri vakit, istedikleri devlet tabiiyetine girebileceklerdi. Bu vaziyete göre vergiyi yalnız Türkler verecekti. Bir milleti, sıkı bir cenodere içinde öldürmek için, bundan vahşi bir muahede olmaz.

Müttefikimiz olduğu halde.

Şize burada şahsi bir hatırayı nakledeyim: Londrada bir İngiliz tercümanı ile konuşuyordum. Bana dedi ki:

"Biz Sevres muahedesini ile Türk milletini öldürmek istemedik. Fakat siz istiklal istediniz."

Bu İngilizin ne demek istediğini anlatıyorsunuz. Sanki, Sevres muahedesile, Türk milleti müstakil yaşayabilmiş gibi.

Ecebiller postahaneleri gene faaliyette bulunacaktı. Hülâsa bu muahede ile memleket taksim edilmişti. Sevres muahedesini mütakaip birtakım akorlar yapıldı.

Büyük harp sonunda, Osmanlı devleti hakkında, düşmanlar bunları düşünüyordular. Acaba, harpte bizim müttefikimiz olan Almanya ne düşünüyordu?.. Bunun bilmeğe şayanı dikkattir. Meşhur Golc Paşa Tanin gazetesine verdiği mülakat diyor ki: "Bugün akdedilen muahedeyi Frederik List yüz sen evvel fikir olarak ileri sürmüştü. Frederik List, milli iktisat sistemini kuran büyük bir adamdır. Sefalet içinde ölmüştür. Alman itihadının ilk banisi, o, sayılır. List meşhur (Milli sistem, milli iktisat) isimli eserinde şunları söylüyor. Alacağım kısım, dört cilt olan eserin "Politika", isimli kısmındadır. Müellif bu kısmda Alman milletin ögütleri veriyor. Kitabın 552, 553, 554 üncü sayfalarında söylüyor. Bu zat Amerikann her tarafını gezmiştir. Vasatı ve ecebiller Amerikada Alman malları için büyük pazarlar bulunduğunu tavsiye ediyor. "Buraların halkı İngilizlerden nefret ediyorlar. Almanları seviyorlar, diyor. Cenubi ve vasatı Amerikada sefaret kurumlarını, geç Almanların buraya gitmelerini, yerleşmelerini, ticarethaneler kurmalarını, Alman doktorlarının, san'atkarlarının buralarda icrayı san'at emelerini tavsiye ediyor. "Asayişini temini için de Alman kuvvetlerini icabında silahlı mahalli hükümetlere yardım emeleri lazımdır.", diyor. Bu müellif sonunda da şunları söylüyor:

"Aynı politika Türkler için de tatbik edilmelidir. Osmanlı memleketlerinden de çok istifade edilebilir. Türkiye Alman muahacirinin kabulde mukavemet gösteriyor. Türkiye'de zemin hazırlanmalı, Türkiye'de ucuz, seri nakliye vasıtaları yapılmalı."

İşte, büyük harpte müttefikimiz olan Almanya da bunu düşünüyordu, o da bizi istismar etmek istiyordu. Harpte galip te gelseydi, netice aynı olacaktı. 30 teyrievvel 1909 Mondros müteakesi ile harp bitti. Sonra İstanbul işgal edildi. İzmir alındı. Nihayet Osmanlı devleti inkıraz buldu. Fakat Türk milleti sağ..

Bu vaziyetlerden evvel..

Bu vaziyetlerden evvel Türkün büyük çocuğu iş başına geçmiş bulunuyordu. Gazi Hazretleri, tarihi nutuklarında bu hali şöyle tasvir ediyorlar. [Yusuf Kemal Bey Gazi Hazretlerinin tarihi nutuklarından bu bahse taallik eden kısımları burada okumuşt.]

"Osmanlı İmparatorluğu öldü, yaşasın Türkiye...". Bunu, demin kitabımdan bahsettiğim Amerikan tarihçi de söylüyor. Kendi kendine kalmak zaifi değil, kuvveti ifade eder. Türk milleti için de böyle olmuştur. Genç bir nefes almıştır. Her tarafı düşman istila etmiş, estin... Yer yer, Türk milleti toplanıyor. Fakat manda istemek için değil. Gazi'nin başta, iş başına geçmesi Erzurum kongresi toplanıyor. Sonra Sivas kongresi oluyor. Bu kısımları, diğer arkadaşlarımız, uzun uzadıya izah edebilecekler. Fakat ben şunları söyleyeyim ki milli iktisadın kökleri bu kurtuluş düşüncelerinde görülür.

Misaki milli de, her türlü istiklâlimizin temini mevzuubahist. Onun içinde iktisadi istiklâlimiz de vardır. Türk kuvveti, Türk yapıldığı kendini göstermiştir. Ben şimdi size Gazi'nin dehasının iktisadi cephesini göstermek için İzmir iktisat kongresinde irat buyurdıkları nutku okuyacağım. Gazi'nin iktisadi dehası askerî dehasından daha az değildir. Bu kongreye 1135 murahhas iştirak etmiştir. Bu nutku zaferi mütakaip derhal bir askerî kumandan söylüyor. Bu nutku Yeni Türkiye'nin iktisat programını esasdır. Düşman henüz denize dökmüş bir asker, bir kumandan söylüyor. Onun için şayanı dikkattir. Gazi Hazretleri bu nutuklarını irat ettikleri vakit henüz Lausanne konferansı toplanmamıştı."

Yusuf Kemal Bey mütakabın, Reisi-cümhur Hazretlerinin İzmir iktisat kongresinde irat buyurdıkları, fevkalade ehemmiyeti haiz tarihi nutuklarını okumuyuz. Nutuk şiddetle alkışlanmıştır. Yusuf Kemal Bey dünkü dersine saat 19 a çeyrek kala nihayet vermiştir.

Perşembe günü C. H. Fırkası Umumi Kâtibi Recep Bey İnkılâp Enstitüsünde derslerine başlayacaktır.

Gece deniz üzerinde pratika

Hudut ve sahiller sığhat umumî müdür-lüğünden: Geceyden serbest pratika almak için idarelerimiz müraacaat eylemeleri talimatnamemiz muktezasından bulunan süvarillerin, bu işte, gemilere ait sandallara kullananlarında, denizcilik bakımından, görülen mahzurlara binaen: Geceyden deniz üzerinde pratika vermeğe mezuun bulunan Büyükdere ve Çankaya Sahil Şubhye İdareleri haric olmak üzere, gece pratikası verilen diğer limanlarımızda, acenteler kendi sandalları gemiyde giderek pratika için karaya gelecek olan gemi memurunu Sahil Şub-

Sanayimizin cihazlandırılması için Sovyetlerle Ankarada imzalanan 8 milyon dolarlık krediye ait protokolun metni

(Başı 1 inci sahifede)

o günkü kursu — buna nazaran faturanın tanzimi günü Londra piyasasındaki fiyatına göre şu kadar altına muadildir."

Nasil hesap edilecek

İşbu protokolun yedinci maddesinin ikinci fıkrasından zikredilen teahhütlere tevfikat kredilerin ödenmesi için Türk lirasıyla yapılacak tediyeler Londra, New York ve İstanbul borsalarında tediy gününde Türk lirasının dolara nisbetle vasatı kuruna göre hesabedilecektir. Dolar ile tespit edilecek meblağlar Londra borsasında dolardan sterlin lirasına nazaran kursuna ve yukarda mezkûr faturada gösterilen dolardan altın muadili esas tutularak Londrada aynı günkü altın fiyatına göre hesabedilecektir.

Madde 7.— Türkiye Cumhuriyeti hükümetince sureti mahsusada irac edilen teşekkül tarafından, bu protokolun beşinci maddesinin birinci fıkrasından mezkûr ihbarnamenin alınmasından itibaren 15 günlük bir müddet zarfında Türkiye hükümeti veya ann tarafından bu maksatla mezkûr mahsusada mezuun kılınan teşekküle ihbarname gösterilen teslimata ait tediyeleri icra teahhütnamesini tevdi edecek.

Bu teahhütnamenin metni Türkiye Cumhuriyeti hükümeti veya ann tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan bir şahısla sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti veya ann tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküle ihbarname gösterilen teslimata ait tediyeleri icra teahhütnamesini tevdi edecek.

Madde 8.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen kredi faiz getirilmeyecek ve 20 senede ödenecektir.

Madde 9.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen kredinin tahakkuku için iki hükümet hususi teşekküller, yani: Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, idare merkezi Ankara'da bulunacak, idare hükümeti şahıs ve Sosyalist Sovyet itihadi hükümeti de idare merkezi Moskova'da bulunacak bir Sovyet hükümeti şahıs ihdası veya irac edeceklerdir.

Bu hükümet şahıslar mütakabilleri diğer akit taraf arazisinde kendi mümessillerini bulandırmaya selâhiyetler olacaklardır.

Bu hükümet şahıslar Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından işbu protokolun ihtiva ettiği umumî ahkâm- esasatı dahilinde Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen krediyi mahsup edilecek muhtelif nevi teçizat hakkında aralarında hususi mukaveleler aktine mezuun olacaklardır.

Madde 4.— Bu protokolun üçüncü maddesine tevfikat Türk hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküllerin siparişleri vaktinde vermesi şartıyla birinci maddede gösterilen makina teçizatının temamen teslimi protokolun meriyete girdiği gündün itibaren dört senelik bir müddet zarfında yapılacak. Son siparişin yukarıda gösterilen dört senelik müddetin inkızasından en geç 18 ay evvel verilmiş olması şarttır.

Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen teçizatın listesi, keza "4" proje tanzimi makinaların kurulması, müteahhasların hazırlanması "islah" gibi teknik iş müşareketinin nevi ve ifa tarzı ve siparişlerin muhtelif kısımlarının icrasına ait mühletler iki hükümet tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküllere biltilâf beher sipariş için ayrı ayrı hususi mukaveleler akti suretiyle tayin olunacaktır.

Teçizatın fiatları

Teçizatın fiyatları ve birinci maddede mezkûr olup her hususi mukavelenin icabettirdiği ihtiyacılara göre yapılacak işlerin ücreti iki tarafa uyusularak tespit olunacaktır. Bu teçizatın fiyatları tayin edilirken iki taraf, mümâsil teknik evsafı haiz aynı cinsten teçizatın başlıca müteahhasları olan diğer memleketlerde satıldığı fiyatları esas olarak alacaklardır. İşbu tayin keyfiyeti için, yukarda mezkûr işlerin, fiyat tespitine esas teşkil eden sipariş bedeline dahil olup olmadığının tespit edilecek fiyatlarda nazarı itibare alınacaktır.

Madde 5.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekkül senede iki defa 30 haziran ve 31 kânunuevvel tarihlerinde gelmiş altı aylık müddet zarfında teslim edilen eşyanın ihbarnamesini Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküle gönderecektir. Bu ihbarnamenin tarihinden itibaren bu siparişlere müteakib 20 senelik kredi işlemeğe başlayacaktır.

Türk lirasıyla ted'at

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, bu protokola tevfikat teahhütlerini 20 sene zarfında Türk lirasıyla tediyat yapmak suretiyle ifa edecek. Bu tediyeler senede iki defa ve müvâsi kısımlar halinde yapılacak ve işbu protokolun altıncı maddesinin ikinci fıkrasından mezkûr şartlar dahilinde hesap edilecektir.

Bu maddesinin ikinci fıkrasından zikredilen tediyeler Türkiye hükümeti tarafından senede iki defa yani bir evvelki senenin 31 kânunuevveli tarihli ihbarname gösterilen tediyeler için en geç 30 haziran tarihinde ve işliyen senenin 30 haziran tarihli ihbarname gösterilen tediyeler için en geç 31 kânunuevvel tarihinde icra edilecektir.

Türk malları

Bu suretle tediy edilen Türk lirasına mukabil Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti, her tediyeden itibaren 14 ay zarfında Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi erazisine ihraç edilecek Türk malları satın almayı teahhüt eder.

Faturalar

Madde 6.— Teslim edilen teçizatın faturaları dolar üzerinden yapılacak ve her fatura her defasında şu kadar ihtiva edecektir:

"Dolar, sterlin lirasının şu kadar eşzasına muadil olup — Londra borsasının hiye idaresine getirebilecektir.

Bu usulün tabikiinde, acentelerin kullanacakları sandallarda acente ile kirekçilerden başkasının bulunmaması; ve, pratika alınmadan evvel gemilere kimsenin çıkmaması; ve, sibi muamelesini yapmamak üzere gemiden çıkacak memur ile birlikte acentenin dahi Sahil Şubhye İdarelerine meğrut olup acente sandalı vasıtasıyla ve gemi ile ihtilâf vukubulduğu takdirde mes'uliyet gemi süvarilerine raci olacaktır.

o günkü kursu — buna nazaran faturanın tanzimi günü Londra piyasasındaki fiyatına göre şu kadar altına muadildir."

Nasil hesap edilecek

İşbu protokolun yedinci maddesinin ikinci fıkrasından zikredilen teahhütlere tevfikat kredilerin ödenmesi için Türk lirasıyla yapılacak tediyeler Londra, New York ve İstanbul borsalarında tediy gününde Türk lirasının dolara nisbetle vasatı kuruna göre hesabedilecektir. Dolar ile tespit edilecek meblağlar Londra borsasında dolardan sterlin lirasına nazaran kursuna ve yukarda mezkûr faturada gösterilen dolardan altın muadili esas tutularak Londrada aynı günkü altın fiyatına göre hesabedilecektir.

Madde 7.— Türkiye Cumhuriyeti hükümetince sureti mahsusada irac edilen teşekkül tarafından, bu protokolun beşinci maddesinin birinci fıkrasından mezkûr ihbarnamenin alınmasından itibaren 15 günlük bir müddet zarfında Türkiye hükümeti veya ann tarafından bu maksatla mezkûr mahsusada mezuun kılınan teşekküle ihbarname gösterilen teslimata ait tediyeleri icra teahhütnamesini tevdi edecek.

Bu teahhütnamenin metni Türkiye Cumhuriyeti hükümeti veya ann tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan bir şahısla sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti veya ann tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküle ihbarname gösterilen teslimata ait tediyeleri icra teahhütnamesini tevdi edecek.

Madde 8.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen kredi faiz getirilmeyecek ve 20 senede ödenecektir.

Madde 9.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen kredinin tahakkuku için iki hükümet hususi teşekküller, yani: Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, idare merkezi Ankara'da bulunacak, idare hükümeti şahıs ve Sosyalist Sovyet itihadi hükümeti de idare merkezi Moskova'da bulunacak bir Sovyet hükümeti şahıs ihdası veya irac edeceklerdir.

Bu hükümet şahıslar mütakabilleri diğer akit taraf arazisinde kendi mümessillerini bulandırmaya selâhiyetler olacaklardır.

Bu hükümet şahıslar Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından işbu protokolun ihtiva ettiği umumî ahkâm- esasatı dahilinde Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen krediyi mahsup edilecek muhtelif nevi teçizat hakkında aralarında hususi mukaveleler aktine mezuun olacaklardır.

Madde 4.— Bu protokolun üçüncü maddesine tevfikat Türk hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküllerin siparişleri vaktinde vermesi şartıyla birinci maddede gösterilen makina teçizatının temamen teslimi protokolun meriyete girdiği gündün itibaren dört senelik bir müddet zarfında yapılacak. Son siparişin yukarıda gösterilen dört senelik müddetin inkızasından en geç 18 ay evvel verilmiş olması şarttır.

Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti hükümeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine verilen teçizatın listesi, keza "4" proje tanzimi makinaların kurulması, müteahhasların hazırlanması "islah" gibi teknik iş müşareketinin nevi ve ifa tarzı ve siparişlerin muhtelif kısımlarının icrasına ait mühletler iki hükümet tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküllere biltilâf beher sipariş için ayrı ayrı hususi mukaveleler akti suretiyle tayin olunacaktır.

Teçizatın fiatları

Teçizatın fiyatları ve birinci maddede mezkûr olup her hususi mukavelenin icabettirdiği ihtiyacılara göre yapılacak işlerin ücreti iki tarafa uyusularak tespit olunacaktır. Bu teçizatın fiyatları tayin edilirken iki taraf, mümâsil teknik evsafı haiz aynı cinsten teçizatın başlıca müteahhasları olan diğer memleketlerde satıldığı fiyatları esas olarak alacaklardır. İşbu tayin keyfiyeti için, yukarda mezkûr işlerin, fiyat tespitine esas teşkil eden sipariş bedeline dahil olup olmadığının tespit edilecek fiyatlarda nazarı itibare alınacaktır.

Madde 5.— Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekkül senede iki defa 30 haziran ve 31 kânunuevvel tarihlerinde gelmiş altı aylık müddet zarfında teslim edilen eşyanın ihbarnamesini Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezuun kılınan teşekküle gönderecektir. Bu ihbarnamenin tarihinden itibaren bu siparişlere müteakib 20 senelik kredi işlemeğe başlayacaktır.

Türk lirasıyla ted'at

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, bu protokola tevfikat teahhütlerini 20 sene zarfında Türk lirasıyla tediyat yapmak suretiyle ifa edecek. Bu tediyeler senede iki defa ve müvâsi kısımlar halinde yapılacak ve işbu protokolun altıncı maddesinin ikinci fıkrasından mezkûr şartlar dahilinde hesap edilecektir.

Bu maddesinin ikinci fıkrasından zikredilen tediyeler Türkiye hükümeti tarafından senede iki defa yani bir evvelki senenin 31 kânunuevveli tarihli ihbarname gösterilen tediyeler için en geç 30 haziran tarihinde ve işliyen senenin 30 haziran tarihli ihbarname gösterilen tediyeler için en geç 31 kânunuevvel tarihinde icra edilecektir.

Türk malları

Bu suretle tediy edilen Türk lirasına mukabil Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi hükümeti, her tediyeden itibaren 14 ay zarfında Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti itihadi erazisine ihraç edilecek Türk malları satın almayı teahhüt eder.

Faturalar

Madde 6.— Teslim edilen teçizatın faturaları dolar üzerinden yapılacak ve her fatura her defasında şu kadar ihtiva edecektir:

"Dolar, sterlin lirasının şu kadar eşzasına muadil olup — Londra borsasının hiye idaresine getirebilecektir.

Bu usulün tabikiinde, acentelerin kullanacakları sandallarda acente ile kirekçilerden başkasının bulunmaması; ve, pratika alınmadan evvel gemilere kimsenin çıkmaması; ve, sibi muameles

OSRAM

Işığın ölçüldüğünü biliyormuydunuz?

Arzu ettiğiniz zaman Osram ampullerinin en muktesit lambalardan madud olduğunu bir Osram ampülü satın alırken ölçer ve isbat edebiliriz. Osram ampulleri Elektrik cereyanını bol bir ışığa tahvil ederler. Zengin ışıklı Osram ampulleri senelerden beri mükemmeliyet timsalidirler.

OSRAM

Az ışık veren ampulleri reddediniz. Bol ışıklı OSRAM ampullerini her yerde arayınız.

EVKAF MÜDİRIYETİ İLANLARI

1 - 60 14-3-934 Çarşamba
61 - 150 15-3-934 Perşembe
151 - ilâ 17-3-934 Cumartesi

Hayret hademesinin Şu bat 934 vazifeleri yukarıda yazılı günlerde hizalarındaki No sıralarına göre tediyeye edileceği ilân olunur. (1152)

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

Kurban Bayramı münasebetiyle 22-23 Mart gece yarısından 1-2 Nisan gece yarısına kadar şebekede esas tarifeler üzerinden yüzde otuz ve Haydarpaşa ve Ankara garlarından 9 ve 10 numaralı katarlarla Ankara ve Haydarpaşa arasındaki İstasyonlara gidecek yolculara yüzde kırk tenzilli yolcu tarifeleri tatbik edilecektir. Bu tenzilâtın banliyö, Mudanya ve Erzurum hatlarına şumulü yoktur. (1158)

Diyarbakir Belediye Reisliğinden:

Diyarbakir Şehri su tesisatı için kapalı zarf usulüne nakasaya konulan on beş milimlik (Dörtüç) yirmi beş milimlik (Yüz) otuz milimlik (Yüz) adet ki cem'an altı yüz adet su saatinin ihale günü olan 1-3-934 perşembe günü gelen teklif mektubu muhteviyatı encümenimizce muvafık ve mütevil görülmüştüğüden nizamname ahkâmına tevfikân mezkûr saatlerin aynı şerait dahilinde 1-3-934 tarihinden itibaren otuz bir gün müddetle pazarlıkla ihalesi tekkarrür etmiştir. Taliplerin 31-3-934 cumartesi günü saat on ikiye kadar Diyarbakir Belediye Encümenine müracaatları ilân olunur. (1109)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

1000 Kilo Gres yağı 17 Mart 934 cumartesi günü saat 14 te pazarlıkla.

100 Kilo Gres yağı 17 Mart 934 cumartesi günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün pazarlığa iştirak edeceklerin de yevmi mezkûrda Kasımpaşada kâin satınalma komisyonuna müracaatları. (1111)

Nafia Vekâletinden:

Irmak - Filyos hattının İrmaktan itibaren (186+000) (228+500) üçüncü kilometreleri arasında bulunan Irmak 10 uncu kısım inşaatı kapalı zarf usulüne münakasaya konulmuştur. Münakasa 2-4-934 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 15 te Ankarada Nafia Vekâleti müsteşarlık makamında icra edilecektir. Taliplerin cari seneye mahsus ticaret odası vesikası ve teminatı muvakkatelerile birlikte aynı gün ve saatte komisyonunda bulunmaları lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri Otuzar lira mukabilinde Ankarada Nafia Vekâleti Levazım dairesinden tedarik edebilirler. (1108)

Büyük Tayyare Piyangosu

16 ncı tertip 6 ncı keşide 11 Nisan 1934 tedir.

Büyük ikramiye 200.000 liradır
Ayrıca: 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000 liralık ikramiye ve 50.000 liralık bir mükâfat vardır.

Sümer Bank Umum Müdürlüğünden

Halen Rusyaya stajiyer talebe göndermek mevzuubahs değildir. Bu gibi bir kararın ittihazı halinde keyfiyet gazetelerle ilân edileceğinden beyhüde yere müracaat edilmemesi alâkadarların malûmu olmak üzere ilân olunur. (1116)

Şark Demiryolları Türk Anonim Şirketi
DAVETNAME

Esas mukavelenamesinin 44 ve 45 nci maddeleri ahkâmına tevfikân İstanbul'da Şark Demiryolları Türk Anonim Şirketi hissedarları Şirketin Sirkeci'deki merkezi idaresinde 1934 senesi martın 31 nci günü saat 11 de alelade olarak içtima edecek olan hey'eti unumiyeye davet olunurlar.

— Ruznamei müzakerat —

- 1 — 1933 senesi zarfındaki Şirketin idaresi hakkında meclisi idare tarafından tanzim kılınan rapor;
- 2 — Mürakip komiserin raporu ;
- 3 — 1933 senesi hesapların tasdikli ve hey'eti idare âzalarının ibrası;
- 4 — 1934 senesi için mürakip komiserlerin tayini ve bunlara verilecek tahsisatın tesbiti ;
- 5 — Şirketin umumi idaresini tedvir ile mükellef bulunan müdürler ve meclisi idare âzalarına verilecek tahsisatın tesbiti zmnında meclisi idareye selâhiyet itası
- 6 — Ticaret kanununun 323 ncü maddesi muc'ibince meclisi idare âzalarına verilecek mezuniyet.

Esas mukavelenamesinin 49; uncu maddesi ahkâmına tevfikân hey'eti unumiyeye gerek asaleten ve gerek vekâleten lâakal yirmi hisse senedine malik bulunan hissedarlardan mürekkeptir.

Hey'eti unumiyenin beher âzası gerek asaleten ve gerek vekâleten yirmi hisse için bir reye malik bulunacaktır. Ma mafi 10 reyden fazlasını nefsinde cemedemez.

Reye hakkı olan âzalardan işbu alelade içtima iştirak etmesini arzu eden zevatın esas mukavelenamesinin 54 ncü maddesi mucibince nihayet martın 24 ne kadar Şirketin Sirkeci deki merkezi idaresine hisse senetlerini ve yahut hisse senedi yerine kaim olan muvakkat sertifikalarını tevdi etmeleri lâzımdır.

ŞARK DEMİRYOLLARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
Meclisi İdaresi

İstanbul Liman Şirketinden:

Muhtelif Burgatada 20 ton halat alınacaktır. İsteyenlerin yerli ve ecnebi malı halatlar için 17 Mart 1934 cumartesi gününe kadar umumî müdürlüğe tekliflerini vermeleri lüzumu ilân olunur. Umumi müdürlük

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Komisyonumuza merbut İstanbul Erkek Lisesinde yapılacak Elektrik tesisatı ile Galatasaray Lisesine Sesli bir Sinema makinası alınacağından 1-4-943 tarihine müsadif Pazar günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulüne münakasaya konulmuştur. Taliplerin proje ve şartnamelerini görmek üzere İstanbul Erkek Lisesindeki Komisyon Kalemine ve münakasaya iştirak edeceklerin de ihale günü teminatı muvakkate makbuzlarla birlikte Komisyonumuza müracaatları. (1085) 1421

Satılık motör ve hurda eşya

Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler. 1339

Deniz yolları

İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel. 22740

Trabzon yolu

ANKARA vapuru 13 Mart SALI 20 de Galata Rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâve - ten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (1127) 1470

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 14 Mart ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1155)

Fatih sulh üçüncü H. hâkimliğinden : Şehrinin seyit Omer mahallesinde çukur Bostan caddesinde 6 No. lu hanede mükim sagir Muammer Salahaddin efendiye aynı hanede mükim öz biraderi harp akademisi 3 sınıf talebelerinden yüzbaşı Muzaffer Beyin mahkememizce vasi tayin edildiği ilân olunur. (14350)

Kadıköy icra dairesinden : Bir borcun temini istifası zmnında mahcuz olup satılarak paraya çevrilmesi mukarrer bulunan muhtelif cins ev eşyası 19-3-934 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 10 dan 12 ye kadar Kadıköy eşya pazarında açık arttırma ile satılacağından yüzde iki buçuk resmi dellâliye müşterisine ait olmak üzere taliplerin mezkûr gün ve saatte mahallinde bulunacak memura müracaat eylemeleri ilân olunur. (14358)

Pul mübadelesi

Alman imparatorluğu ile Sar havzasının 250 muhtelif temiz damga pulum vardır. Bunları 150 adet muhtelif Türk pulu ile değiştirmek istiyorum. Zirdeki adrese yazılması: J. HAAMANN, Aachen, (Allemagne), Capitelstrasse 6. (14384)

İstanbul icra hakimliğinden :

Galatada Bozfor hanında 12-13 No.da vapur işletmekle müştakil Mahmud Lütfi Beye alacaklarına karşı kongordato aktetmek üzere mukaddeme iki ay mühlet verilmişti. Bu kerre münâileyhin alacaklıları ile aktelediği kongordatonun tasdikina İstanbul mahkemesi asliye ikinci ticaret dairesince 5-2-934 tarihinde karar verildiği anlaşılmış olmakla keyfiyet icra ve iflâs kanununun 300 ve 304 üncü maddesi ahkâmına tevfikân ilân olunur. (14388)

DOKTOR
Ruşçuklu Hakkı

Galatasarayda Kançuk eczahanesi karşısında Sahne sokakında 3 numaralı apartmanda 1 numara. 1208

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri
Müdürü ETEM İZZET

Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

Akay Müdüriyetinden:

Yalova'da yapılacak otel proje müsabasına iştirak etmiş olan Mimârlardan T. rumuzlu projenin sahibi birinciliği ve Zümrüt rumuzlu projenin sahibi de ikinciliği kazanmışlardır. Mezkûr proje sahiplerinin ve müsabakaya iştirak etmiş olan diğer Mimâr beylerin de projelerini almak üzere İdareme müracaatları ilân olunur. (1167)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Mudanya yolu

Her PAZAR, SALI, PERŞEMBE, CUMA günleri saat 9.30 da Tophane rıhtımından BARTIN vapuru kalkar. Gidiş ve dönüş te mutat iskelelere uğrar.

3 üncü kolordu ilânları

M. M. V. Sa. AL. Ko.kan: Yerli Fabrikalar mamulâtından 8,000 kilo sarı sabunlu kösele kapalı zarfla münakasa va konmuştur. İhalesi 1 Nisan 934 Pazar günü saat 14 tedir. Taliplerin nümüne ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektupları ile Ankara'da M. M. V. SA. AL. KO. na müracaatları. (3485) (1070) 1401

M. M. V. Sa. Al. Kom. dan: Mütahhidin nam ve hesabına pazarlıkla 1400 adet velenese satın alınacaktır. Pazarlığı 20-3-934 salı günü saat 11 de yapılacaktır. Taliplerin nümüne ve şartnameyi görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinde Ankarada M. M. V. Satılma Komisyonuna müracaatları. (3489) (1154)

Divrigi icra Memurluğundan:

Divrigide hamamcı oğullarından Mustafa ağa Divrigi sulh hukuk mahkemesinde hamamcı oğullarından Recep hemşiresi Aişe Gaip Aişe aleyhine istihsal ve kesbi katiyet etmiş olan 9-2-933 tarih ve 10-199 No. lu Fıkreyi hükmüye mucibince Ahmetpaşa mahallesinden yemini ekiz oğlu Yeşari hacı Ali oğlu arkası bu dak zade tarlası cephesi tarik ile mahutut 100 zira miktarında hane ma bakçe ile demirciler caddesinde şarkan Omer şimalen tarik şarben hacı Hüseyin arsası cenuben tarik ile mahutut 20 zira miktarında dükkân arsası umum meyvanında satılarak bedelleri hessedarana taksim edileceği ve ceman 42 lira 39 masarifi muhakeme ile tahakkuk edecek masarifi icraye hessedarandan tahsil edileceği ve tarihi ilândan itibaren beş gün içinde hessedarlar bir rıza uyuşulmadığı takdirde muameleyi kanuniye tatbik olunacağı ilân olunur. (14369)

Göz Hekimi

Dr. Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehasıs
(Bâbıralı) Ankara caddesi No. 60 1209

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabri kamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon baş ma beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak siparişler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarı olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin tamamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâtın istifade ederler.

Adres : İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi: İstanbul Şeker. Telefon: No. 24470.